

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — inserati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Razgibanost evropske diplomacije:

Pričetek pogajanj med Francijo in Italijo

Pogajanja bodo trajala približno deset dni in naj še pred Hitlerjevim obiskom v Rimu dovedejo do sklenitve francosko-italijanskega sporazuma

Rim, 20. aprila. r. Kakor potrjuje uradno italijansko poročilo, je francoski pravnik poslov Blondel imel včeraj dopoldne daljši razgovor z grofom Ciano. K temu se vrnemo s poučene francoske strani.

V soboto dopoldne je pravnik poslov Blondel prišel v italijansko zunanje ministrstvo, da se informira, ali bi bila italijanska vlada pripravljena pričeti s Francijo slične diplomatske razgovore, kakršni so dovedli do sporazuma med Italijo in Veliko Britanijo. Grof Ciano je izjavil, da hoče vprašati ministrskega predsednika Mussolinija za odločitev ter je prošil francoskega pravnika poslov, naj ga zopet poseti v torek. Včeraj je Blondel sporočil, da je italijanska vlada pripravljena pričeti take razgovore. Francoski pravnik poslov se je nato obrnil na svojo vlado za navodila, ki jih je treba pričakovati za sredo zvečer. Menijo, da bo prvi diplomatski razgovor med Italijo in Francijo že jutri. Opravnik poslov Blondel je bil od svoje vlade pooblaščen, da vodi ta pogajanja, ki naj bi čimprej dovedla do splošne politične pogodbe. Ti razgovori bodo dobili svoj izraz v izmenjavi not med obema vladama. Od francoske strani izrečno opozarjajo na to, da ta pogajanja nikakor niso naperjena proti osi Rim—Berlin.

Zadovoljstvo v Londonu

London, 20. aprila. b. Da je tako hitro prišlo do začetnih razgovorov med italijansko in francosko vlado, je v Londonu povzročilo optimistično razpoloženje. Za uspeh poskusa francosko-italijanskega zblizanja smatrajo v odgovornih londonskih krogih kot posebno važno: 1. Dejstvo, da je bil angleško-italijanski dogovor sklenjen po etapni proučitvi vseh vprašanj v Londonu in v Parizu, n. p. medsebojni izmenjavi misli med francosko in angleško vlado. 2. Angleško-italijanski dogovor direktno ali indirektno rešuje nekatere probleme, ki se tičejo francosko-italijanskih odnosov. Angleška vlada bi želela, da bi se načelno zblizanje med Parizom in Rimom doseglo še pred 3. majem, to je pred dnevom Hitlerjevega obiska v Rimu, ker obstojajo utemeljene bojazni, da bi mogel nemški obisk v Rimu povzročiti precejšnje komplikacije, ako že ne bi ogrožal francosko-italijanskega zblizanja.

Nobenih nepremostljivih ovir

Pariz, 20. aprila. h. Francoski listi so z zadovoljstvom sprejeli na znanje stik med italijanskimi in francoskimi diplomati, ki je vzpostavil razgovor med francoskega pravnika poslov Blondela z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano. »Paris Soir« meni, da je treba že sedaj biti optimistično razpoložen glede morebitnih rezultatov. Problem italijansko-francoskih odnosov je treba motriti z naslednjih treh vidikov:

1. imenovanje francoskega poslanika v Rimu;
2. ureditev med Francijo in Italijo še neresenih vprašanj, zlasti problem italijanskih državljancev v Tunisu, vpostavitve njihovih sosednjih odnosov med Tunisom in Libijo in drugih obmejnih vprašanj v afriških kolonijah;

3. pristop Francije k angleško-italijanski pogodbi.

Prav tako optimističen je »Intransigence«, ki piše, da noben problem med Italijo in Francijo ne pomeni nepremostljive ovire.

Imenovanje novega francoskega poslanika

Rim, 20. aprila br. »Tribuna« poroča, da bodo predliminarna pogajanja med Francijo in Italijo, ki so se pričela med Blondelom in Ciano, trajala kakih 10 dni. Po njenem mnenju bo novi francoski poslanik v Rimu imenovan še pred prihodom Hitlerja v Italijo. Po vestih iz Pariza pa bo nastopil svoje mesto šele potem, ko bo Društvo narodov formalno pristalo na to, da posamezne države članice DN priznajo italijanski kolonialni imperij.

Seja francoske vlade

Pariz, 20. aprila br. Danes dopoldne se je sestel v Elizejski palači ministrski svet pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Na tej seji bodo razpravljali o nekaterih ukrepih, ki jih namerava izdati vlada na podlagi pooblastil, ki jih je dobila od narodnega predstavništva. Finančni minister bo predložil uredbo o povišanju predplačila državnih blagajni pri Narodni banki. Minister za delo bo predložil nov zakon o stavkah. V bodoče se bodo smele izvajati stavke samo v podjetjih, kjer se bo za to izrekla pri tistem glasovanju pod kontrolo oblasti večina delavcev in namestencev. Glavni del seje pa bo posvečen proučevanju mednarodnega položaja. Zunanji minister bo podal pregledno

poročilo. Posebno pozornost bo ministrski svet posvetil angleško-italijanskemu sporazumu in stališču, ki naj ga zavzame vlada. Govorili bodo tudi o vseh vprašanjih, ki bodo predmet razprav na sestanku francoskih in angleških državnikov v Londonu.

Sestanek v Londonu

London, 20. aprila br. Zunanji minister lord Halifax in francoski poslanik v Londonu Corbin sta se pričela s pripravi

Pozna zima — prazne kašče

V južnih krajih države je zavladala nova zima — Ponekod je toliko snega, da je onemogočen promet

Split, 20. aprila. r. Na Primorju vlada burja in neprestano dežuje, tako da so izletniki, ki so za praznike prišli na odmor na Jadran, oropani vsakega užitka. V Zagorju že tri dni sneži. Vzdušje liške proge divja huda snežna burja, ki je na mnogih krajih železniško progo tako zatrpala s snegom, da vzdržujejo promet le z največjimi težavami. Progo morajo neprestano čistiti, kljub temu pa imajo vlaki večurne zamude.

Novi Pazar, 20. aprila. r. V Sandžaku je po toplih pomladanskih dnevih zavladala zopet prava zima. Že tri dni neprestano sneži in je zapadlo ponekod do pol metra snega. Na planinah ga je nametalo tudi že do en meter visoko. Na cesti Novi Pazar—Sjenica in Novi Pazar—Rožaje je promet zaradi hudih snežnih zametov onemogočen. Kmetje so v velikih skrbih, ker utegneta

za obisk francoskega ministrskega predsednika Daladiera in zunanjega ministra Bonnetta v Londonu. Sestanek v Londonu bo 28. aprila in bo trajal dva dni. Po splošnem mnenju bodo glavne točke angleško-francoskih posvetovanj v Londonu te-le:

1. Način zblizanja Francije in Anglije z Italijo in cilji tega zblizanja;
2. politika Francije in Anglije v srednji Evropi in napram Nemčiji;
3. izboljšanje dosedanj medsebojne francosko-angleške pomoči za primer, ako

bi ena teh velesil bila zapletena v vojni konflikt.

V krogih angleške vlade zatrjujejo, da je glavni namen tega sestanka določiti skupne francosko-angleške smernice za novi položaj v Evropi in pospešjevanje sedanje angleško-francoske diplomatske aktivnosti, dokler ne pride do popolnega pomirjenja. To velja zlasti za primer, ako angleško-francoska posvetovanja v Londonu ne bi dovedla do konkretnih rezultatov.

Hitlerjev rojstni dan

Berlin, 20. aprila. br. Vsa Nemčija se je že včeraj pripravljala na svečano proslavo današnjega 49. rojstnega dne kancelarja Adolfa Hitlerja. Povsod so začeli izvajati dobrodelno akcijo, ki naj poskrbi, da na Hitlerjev rojstni dan noben Nemec ne bo stradal. Zvečer so bile velike mladinske prireditve. Vodja nemške mladine Baldur v. Schirrach je imel po radiju govor, v katerem je naslikal Hitlerja kot vzor nemškega mladeniča. Zvečer je govoril po radiju propagandni minister Goebbels. Opolnoči se je poklonila Hitlerju mladina in mu prva izročila svoje čestitke. Danes bodo v Berlinu velike parade, zvečer pa baklada.

Stara granata ubila osem ljudi

Milan, 20. aprila. br. V Nervesi della Battaglia, kjer je bilo v svetovni vojni bojišče, so našli včeraj na neki njivi staro 10,5 cm granato. Skupina mladih fantov v starosti od 16 do 18 let je granato izkopala in jo hotela odnesti domov. Pri tem pa je padla granata na tla in eksplodirala. Pet fantov je bilo na mestu ubitih, štirje pa tako hudo ranjeni, da so trije med prevozom v bolnišnico umrli.

Požar ogrožal rojstno hišo R. Wagnerja

Berlin, 20. aprila. br. Rojstna hiša velikega nemškega komponista Richarda Wagnerja bi na velikončni ponedeljek skoraj postala žrtev plamenov. Goreti je začelo gospodarsko poslopje, v katerem je svoja pisarna Wagner komponiral »Lohengrin«. Gasilec se je le z velikim naporom posrečilo omesti ogenj, da ni zajel tudi rojstne hiše velikega glazbenika, ki je spremenjena v muzej, v katerem so shranjeni dragoceni dokumenti. Sumilo, da je nekdo ognil potaknil iz nasčevanja.

Kardinal Faulhaber v Vatikanu

Vatikan, 20. aprila. h. Monakovski nadškof kardinal dr. Faulhaber je danes prišel v Vatikan. Imel je dolgo posvetovanje z državnim tajnikom Pacellijem. Dr. Faulhaberja bo sprejel tudi papež.

Odškodnina mehiškim petrolejskim družbam

Mexiko, 20. aprila. AA. Obe zbornici sta soglasno odobrili vladni zakonski načrt o notranjem posojilu 100 milijonov peset, ki ga bodo porabili za odškodnino lastnikom petrolejskih vrelcev.

Stavka kovinarjev pojema

Pariz, 20. aprila. b. Na podlagi razsodb razsodišča se je v večini tvornic kovinske industrije v pariški okolici danes zopet pričelo delati. Samo v tvornici motorjev Gnome & Rhone, kjer traja stavka že 23 dni, je prišlo do novih težkoč ter so delavci že drugič zasedli obrate. Policiji je končno uspelo izprazniti tvornico.

Nov ruski poslanik v Ankari

Ankara, 20. aprila. AA. Novi sovjetski poslanik Tarentijev je prišel včeraj v Carigrad.

Rekord v jadralnem poletu

Berlin, 20. aprila. AA. Nemški jadralni letalec Klitz je dosegel nov rekord v poletu v daljavo z brezmotornim letalom. Preletel je 230 km v ravni črti, ne da bi pristal.

Borzna poročila.

Carib. 20. aprila. Beograd 10. Pariz 13.70. London 21.88. New York 484. Bruseli 73.20. Milan 22.44. Amsterdam 241.60. Berlin 174.87. Dunaj 48. Praga 15.10. Varšava 82. Bukarešta 8.25.

Kaznjenci v Nemčiji ne smejo lenariti

V okviru gospodarske štiriletko morajo kaznjenci opravljati najtežja dela

Berlin, 20. aprila. b. Po podatkih državnega tajnika v ministstvu pravde je od 115.000 kaznjencev, kolikor jih je trenutno v Nemčiji, že okoli 85.000 zaposlenih pri raznih delih v okviru nemške gospodarske štiriletko. Tako pomagajo nekateri pri izsuševanju močvirij, drugi pri gradnjah, tretji pri melioracijskih delih itd. Po novi odredbi bodo pritegnjeni k

takemu delu tudi oni kaznjenci, ki so v preiskovalnem zaporu in doslej niso bili dolžni pomagati pri delu gospodarske obnove. Po statističnih podatkih je takih kaznjencev okoli 25.000. Skupno bo tedaj v nekaj tednih zaposlenih pri raznih delih v okviru nemške gospodarske štiriletko okoli 110.000 kaznjencev.

Gospodarske težave Japonske

Kitajska vojna utegne Japonce gospodarsko popolnoma uničiti

New York, 20. aprila. d. Vojaški »strudnik« New York Times, Baldwin, je objavil mnenja ameriških vojaških in pomorskih opazovalcev na Kitajskem, ki se vsi strinjajo v tem, »da so kitajski hajoneti mnogo bolj učinkoviti kakor japonska visoka tehnika. Kitajski uspehi so prepričali Američane, da je Amerika precenevala japonsko vojaško silo. Po podatkih, ki so jih zbrali v Washingtonu, so japonske rezerve surovin skoraj porabljene ter je japonska vojna industrija povsem odvisna od dobave inozemskih su-

rovin. Zaradi gospodarskih težkoč je japonska vlada zelo v skrbeh, kako bi dobila od Zedinjenih držav ali pa drugod potrebna denarna sredstva. Japonska porablja že sedaj na mesec po 30 do 35 milijonov dolarjev za nakup inozemskih surovin. Merodajni krogi smatrajo, da se bo japonska znašla po treh mesecih pred ogromnimi finančnimi težkočami. Ob koncu trdi Baldwin, da japonsko vojaško poveljstvo skrbno prikriva veliko umrljivost japonskih vojakov na Kitajskem zaradi raznih bolezni.

Kralj Karol obolev

Bukarešta, 20. aprila. AA. Maršal dvora je objavil poročilo, ki pravi, da je kralj Karol II. zbolel za gripo z lahkim dražljaji v grlu. Ne sme zapustiti svoje sobe. Temperatura je smotno znašala 38, puls pa 84. Splošno stanje dobro.

Potres v Aziji

Ankara, 20. aprila. AA. V Ankari in okolici so včeraj zabeležili hud potres, čigar epicenter je bil na srednjeazijski planoti. Trajal je 18 sekund. Občutili so ga mnoga turška mesta. Človeških žrtev potres po dosedanjih vestih ni terjal.

Beograd, 20. aprila. AA. Poročilo potrese merskega zavoda na Tašmajdanu: Dne 19. aprila ob 12.02.02 so aparati potresomerskega zavoda na Tašmajdanu zabeležili začetek zelo hudega potresa v oddaljenosti 1.450 km od Beograda. Maksimalni pomik tal v Beogradu je bil ob 12.05.51 in je znašal 420 mikronov z valovno periodo 12 sekund. Konec zabeleževanja potresa ob 13.07.

Neapelj, 20. aprila. AA. Havas. Potresomeri tukišnega observatorija so ugotovili potres, čigar središče je moralo biti 2500 km oddaljeno.

Otrok z dvema glavama

Varšava, 20. aprila. r. Na velikonočni ponedeljek je porodila 23letna kmetica Ana Presakova v Varšavi zdravega otroka z dvema glavama. Mati in dete sta zdrava. Zdravniki se zelo zanimajo za ta izredno redek pojav in proučujejo, ali bi se ne dala ena glava odstraniti tako, da bi bil otrok normalen.

Stroge obsedbe v Rumuniji

Bukarešta, 20. aprila. h. Vojno sodišče v Braşovu je obsodilo bivšega vodilnega člana kmetijske stranke, odvetnika Nucuforja Grauerja zaradi razdiranja ilegalnih letakov na leto dni ječe in 5000 lejev globe.

Predlog za carinsko unijo Male antante

Beograd, 20. aprila. p. Kakor poročajo iz Prage, je te dni češkoslovaška kmetijska akademija na svoji izredni seji proučevala predlog o carinski uniji med državami Male antante. Sklenjeno je bilo, da se predlog izloči institutu za kmetijsko politiko pri akademiji.

Politični obzorik

„Narodna svest“

V Beogradu se je osnovalo društvo z lepim naslovom »Narodna svest«. Glavne točke pravil so:

1. Na področju kraljevine Jugoslavije se ustanovi društvo onih, ki so se prostovoljno borili za osvoboditev in uedinjenje našega naroda, oziroma onih, ki so zaradi tega trpeli. Društvo je ime »Narodna svest«. Sedež glavnega odbora je v Beogradu. Društvo ima krajevne organizacije in banovinske odbore. 2. Namen društva je, da ohrani spomin na velike podvige in trpljenje našega naroda iz časa bojev za osvoboditev in uedinjenje, da prenese ta sporočila in vzgaja duh tega časa v bodočih pokolenjih, da se dovršeno delo osvobodjenja okrepi. 3. Ta namen dosega društvo: 1. z zbiranjem dokazov in gradiva (dokumentov) o pokretnih, dogodkih, prilikah, žrtvah in osebah iz bojev in vojn za osvoboditev. 2. z zbori, proslavami, javnimi manifestacijami in predavanji. 3. z izdajanjem publikacij (časopisov, knjig, brošur, slik itd.), v katerih so podani pokreti in podvigi posameznikov in večjih skupin v borbi za svobodo. 4. da se postavljajo in čuvajo spomeniki borcem. 5. da se krepi duhovno edinstvo našega naroda. 6. da se moralno podpirajo člani in drugi delavci pri nacionalnem delovanju. 4. Društvo ne more imeti nikakršne strankarsko-politične smeri pri svojem delu in udeleževanju. 5. Člani društva morejo biti: nacionalno in moralno neoporečni državljani, ki jih sprejme banovinski odbor in izpolnjujejo pogoje, ki so navedeni v 6. členu teh pravil. Člen 6. določa o članih sledeče: Člani so: redni, izredni, častni in podporni. a) redni člani so oni, o katerih govori čl. 1. teh pravil (t. j. vsi oni, ki so prostovoljno žrtvovali v delu in boju za našo osvoboditev in so tako trpeli); b) izredni so: potomci in sorodniki teh bojevnikov in žrtev in vsi oni, ki se bodo izkazali z delom v duhu teh pravil in bodo delali za namen društva.

Iz navedenih točk je videti, da gre za društvo onih, ki so pred vojno politično, prosvetno ali kakorkoli delovali za narodno osvoboditev, ki so bili za to preganjani, obsojeni, zaprti, internirani, konfinirani ali kakorkoli oškodovani, oziroma oni, ki so med vojno zaradi svoje narodne zavesti ali nepremišljenih izjav prišli v ječe, tabore itd. Glavni odbor je že lani sklical sestanek v Beogradu. Za našo banovino je bil izbran ravnatelj Rasto Pustoslavšek. Pretekli teden je bil sestanek v Ljubljani, kjer je bil izvoljen provizorni banovinski odbor. Tako bo društvo prišlo do dela. Ali mislite, da je društvo nepotrebno? Mnogi bodo mislili, da je, posebno oni, ki so jim taki »vojni spomini« zelo neprijetni. A mi mislimo, da je bilo društvo ustanovljeno mnogo prepozno, ker je med tem mnogo vojnih dokazov in spominov propadlo in je več ko polovica onih, ki so se borili in za to trpeli, že pomrlo. A vendar, če bodo ti, ki so še živi, uresničili vsaj del programa, je prav, da tako društvo deluje med nami in budi »narodno vest«, ali utrlja »narodno zavest«.

Za nas je zanimivo, n. pr. to, da nimamo niti števila niti seznama, da bi vedeli, koliko Slovencev je bilo med vojno preganjanih, zaprtih, obsojenih, interniranih itd. zaradi nacionalnega delovanja, oziroma zaradi raznih izjav, denunciacij itd. Nismo še preiskali ne policijskih ne sodnih arhivov, da bi ugotovili posamezne slučaje. Zato se je zgodilo, da so denuncianti ostali na svojih mestih ali celo avanzirali, dočim so žrtve ostale prezrte in pozabljene. Kaj takega bi narodna vest ne smela trpeti. Čehi so v tem oziru takoj po vojni napravili red in poplačali vsakega po zaslugi. Oni, ki so pri tem odnesli srečno kožo, so se lahko smejali — žrtve so pa zaman čakale zadostne Danes je za vse to prepozno in gre samo še za zgodovino. Da se zberejo podatki in da se ohranijo znanecem v spomin. Skrajni čas je. Počasni smo. Borci se starajo in umirajo. Vse to ne sme propasti v pozabljeno Narodna vest tega ne dopušča. Zato ima društvo svoj smisel in bo izpolnilo važno dolžnost med nami, če bo moglo zbrati »raztresene ude«. Zato je naša dolžnost, da ga pri delu podpiramo. Brez spominov na velike čase naših borb in trpljenja ne moremo prav presoati niti sedanjosti, niti gledati v bodočnost. Posebno mladina mora iz teh spominov črpati navdušenje za delo, da izgradi državo, priborjeno s tolikimi žrtvami, tako, da bo v srečo bodočih pokolenj. Po »Braniku« Pripominjamo, da se dobivajo prijavnice pole za vstop v društvo pri predsedniku banovinskega odbora R. Pustoslavšku v Ljubljani. Kdor želi, da bi se mu prijavnice pole poslane po pošti, naj priloži svojemu pismu pošto znamko. Prijavnice pole (v 4 izvodih), izpolnjene, je treba čim prej poslati banovinskemu odboru. Stvar je nujna, ker želi vse te prijavnice pole glavni odbor v Beogradu imeti v svojih rokah najkasneje do srede meseca maja, ko bo sprožena glede pol. preganjancev na merodajnem mestu posebna akcija. Pozivamo politične preganjance iz dobe svetovne vojne, naj se čim prej prijavijo, da tako dovršimo svojo organizacijo. Je to v njihovem interesu. Dolej je bilo prejav razmeroma še malo.

Na „špici“ se ne bomo več kopali

Brezplačnega kopanja na prostem v Ljubljani ne bo več

Ljubljana, 20. aprila. To je Jobova vest za neštete ljubljance. Špica je v Ljubljani izredno popularna, čeprav njeno ime ni v duhu slovenskega jezika. Ljubljancu bi se zlomil jezik, če bi moral reči mestu Špica razvoj ali pobrezje. Špica je pa že zaradi tega ponešeno ime, ker ob razvoju Ljubljane in Grubarjevega prekopa ne najdemo nobene konice, če izvajamo prekleto na trnovski strani. Nabrežje ob razvoju je lepo zaokroženo. Bolje bi bilo, če bi ga krtili n. pr. Rt dobre nade ali Balkanski polotok. Zlati sicer ne nameravamo razpredati jezikovnih vprašanj. Aktualno je samo, da povemo Ljubljancem: Na njihovi špici ni več kopališča. To je treba povedati zdaj, ko buri burja do kosti in ko so vsi okoliški hribi še celo bolj zasedeni kakor obožniki. Zlati namreč ljudem ni mnogo za kopanje in bodo takšno izgubo lažje preboleli.

Tako rekoč skrivaj sta se nabrežji ob razvoju spremenili v park. Regulacija je bila končana lani. Ureditve nabrežji spada tudi k regulaciji, toda med dela mestne občine, ne pa med regulacijska dela, ki so za nje prispevali še drugi prispevni faktorji (država, banovina, Močvirski odbor). Že prejšnja leta smo opisovali številne načrte obrežnih ureditev, n. pr. ureditev Hribarjevega nabrežja, zgraditev sportskih pristančev itd. Ureditve nabrežji samih ima predvsem estetski pomen, v mestu samem je pa potrebna tudi zaradi prometa. Tako so n. pr. nameravali razširiti Hribarjevo nabrežje od Gerberjevega stopnišča do Marjinega trga s previsno železobetonsko ploščo.

Nabrežji ob razvoju so urejevali pozimi in nedavno so nasadili okrasne rastline, grmičje, ki bo varovalo kot živa meja urejeno nabrežje pred prevetruvanjem in prijetelji narave. Vse je prekopano, začela bo rasti trava po vrtnarski disciplini in nikjer ni več solnišče za naše kopalce. Špice, kakršno smo poznali od njega dni, ni več. Idile ni več in Ljubljanci so ob svojo ljudsko kopališče na prostem. Seveda bodo protestirali, ko bo postalo vroče. Nekateri bodo najbrž kljub vsemu šli k vodi ter bodo razobežali garderobo po okrasnem gr-

mičevju, toda pamnik jih bo izgnal in tega raja, kajti drevesno spoznanje, odnemo grmovje — se rasto. Brezplačnega kopanja ne bo več v Ljubljani na prostem, razen na vrtovih pod vrtnarskimi akropoličami. S tem se bomo pač morali sprijazniti, kakor se nam je prejšnje čase zdelo samo po sebi umerno, da v Ljubljani nimamo pravega ljudskega kopališča na prostem. Prejšnja leta so se ljudje tolažili ob bejanskih glasovih o ureditvi velikega, higieničnega kopališča ob razvoju, da se bodo prej ali slej lahko kopali v smetani vodi. Bili so tudi izdelani načrti, ki jih imamo v Ljubljani za vse velike ideje vselej pri rokah. Ko so začeli regulirati strugo na razvoju, so se ljudje lahko prepričali, da so lepi načrti padli v vodo, še preden so se delavci lotili regulacijskih del. Teško je reči, ali bodo načrti ljudskega kopališča kdaj uresničeni. Za takšne namene pri nas ni denarja in tudi vplivnih zagovornikov za gradnjo ljudskih kopališč ni. Kopališče je pri nas še vedno luksuz, ki ni tudi za druge potrebe, ki niso na glasu kot luksuz, denarja.

V okolici razvoja bodi ožda še nekoliko uredili ceste. Ob spomeniku v spomin osušenih let na Barju so podirli zarjavelo ograjo. Zlati obelisk stoji na cesti kakor kup nesreče in treba ga bo zavarovati kakorkoli, odnemo zavarovalni voznike pred njim. Morda ga pa ne nameravajo podreti? Nekdo je predlagal že pred leti, da bi ga podirli, češ da mlajši rod itak ne pozna več njegovega zgodovinskega pomena. Pred leti je tudi znani jezikoslovec razrešil še skoraj povsem zabrisane latinske napisne na njem. Človek bi pričakoval, da bodo vsaj napis obnovili, če jim že ni bilo za popolno restavracijo spomenika. Kakšna usoda čaka spomenik zdaj, je še težko reči. Spomenik nima nobene umetniške vrednosti njegov zgodovinski pomen pa je, da opozarja na presvetlega vladarja, ki se je zanimal za osuševanje Ljubljanskega barja. Kakšno vrednost ima spomenik zaradi tega, naj presodi javnost. Kajne, pleteta do bivše vladarske hiše je pri nas še globoko vikorenjena? Zakaj bi torej spomenika ne restavrirali?!

Mojstrski turnir ljubljanskega šahovskega kluba

Degodek 8. kola je bil prvi poraz Szaboja — Vodi Kostić s 6 in pol točke

Ljubljana, 20. aprila. Včerajšnje 8. kolo je bilo od vseh dosežanih najzanimivejše. Na vseh desekah so bile ogrožene borbe, kajti turnir stopa v odlično fazo in je vsaka pridobljena ali izgubljena točka dragocena in odločilna za končni placement. Mađarski prvak Szabo, ki je neprestano vodil, se je moral v borbi z dr. Tartakowerjem podati na neraziskane poljane, kar je postalo zanj usodno. Izgubil je svojo prvo partijo in so zdaj neporaženi edino še dr. Tartakower, dr. Trifunović, Kostić in dr. Vidmar. Vse kaže, da se je poljski vele mojster že opomogel od naporov turnirja v Lodžu in da bo šele v drugi polovici pokazal svojo pravo moč. Enaki bili tudi v Lodžu, kjer s; je Tartakower šele v drugem delu turnirja zagotovil drugo nagrado. V izvrstni formi je Kostić, ki beleži zmago za zmago in je v celoti oddal le tri remije.

Dr. Tartakower je izbral nasproti Szaboju kraljev; gambit po načinu, kakršni je bil v navadi v preteklem stoletju. Največja takratna šahista Morphy in Anderssen sta sicer že umrli, toda Tartakower še živi! Čeprav je moral belu opustiti rohamo, mu Szabo ni mogel do živga. Razvila se je izredno zanimiva borba, v kateri je končno Tartakower osvojil kmetu. V briljantno igri končnici je moral mađarski mojster nujno dati kvaliteto in nato še partijo. Krasno zmago je beležil Preinfaik. V Nimcovicvi indijski partiji je v otvoritvi; Bröderju žrtvoval kmetu in prišel do silnega napada, ki ga je elegantno zaključil z žrtvijo skakalca. Bröder je kapituliral po 23 potezah. Totu ni pomagal v holandski partiji z Vidmarjem ml. tako imenovani; Stenejev zid, ker je bel igral zelo previdno. Tot je nato tve-

gal napad, Vidmar ga je hladnokrvno odbil in vjel nasprotno damo. Črni pa je imel še nekaj možnosti in je zato Vidmar svojo damo zamenjal za trdnjavo in vzel Totu sleherni orožje. Tot se je vdal. Nedeljković je kot črn; igral indijsko partijo nasproti Foltysu prav dobro in je kazalo, da bo zmagal. Bel pa je vse prehodil zaprl in izsilil remis. Enako otvoritev sta izbrala dr. Vidmar in dr. Trifunović. Bel je imel dolgo časa inicijativu, v časovni stiski pa je dovolil nasprotniku izenačiti in je Vidmar hočeš nočeš moral deliti točko. V sicilijanki med Furlanijem in Pircem ni mogla nobena stran priti do prednosti in je bila tudi ta partija remis. Kostić je prišel v slovenske obrambi damskega gambita že v slabši položaj nasproti Steinerju, je pa nato igral provvratno in pri večernem nadaljevanju gladko zmagal, s čemer je zavzel vodstvo v tabeli. Sorli je kot črn; v francoski partiji z dr. Astalošim dolgo imel ugodnejšo pozicijo. Da bi lažje sprovedel napad, je žrtvoval kmetu, kar pa menda ni bilo korektno. Bel je prednost zadržal in ima v prekinjeni poziciji dva kmeta več in izglede na zmago.

Stanje po 8. kolu: Kostić 6 in pol, Szabo 6, dr. Trifunović 5 in pol, dr. Tartakower 5, dr. Astaloš 4 in pol, Pirc 4 in pol, dr. Vidmar 4 (1), Bröder, Vidmar ml. 4, Steiner 3 in pol, Furlan, Nedeljković, Preinfaik, Tot 3, Foltys 2 (1), Sorli pol (1).

Danes popoldne igrajo Steiner : Furlan, dr. Trifunović : Kostić, Bröder : dr. Vidmar, Szabo : Preinfaik, Nedeljković : dr. Tartakower, Tot : Foltys, Sorli : Vidmar ml., Pirc : dr. Astaloš.

Iz Celja

—c Jadranski večer bo priredil podmladek Jadranske straže na državni realni gimnaziji v Celju v sredo 11. maja v Mestnem gledališču.

—c Zanimivo predavanje. Jugoslovnsko akademsko društvo v Celju bo priredilo dr. J. J. v dvorani Delavske zbornice predavanje o čisto slovenskem obrambnem zakoncu iz l. 1936. Predaval bo g. dr. Avgust Reisman iz Maribora.

—c Številne žrtve nesreč. V ponedeljek okrog 19. je padel 24letni instalater Josip Straus iz Celja na estri v Hrastniku s motornega kolesa in si zlomil levo ključnico. Pri smučanju na Koroski je padel znani smučar, tekmovalac, 24 letni Frančiš Krizmanič, gozdarski pristav pri upravi veteposredstva grofa Atensa v Slovenski Bistrici, na velikonočno nedeljo okrog 17. tako nesrečno da si je zlomil levo nogo nad koleno. Pri velikonočnem strežanju s topičem je najob zadel 17 letnega posestnikovega sina Vinke Drolinca iz Draskevega pri Humu ob Sotli in mu raznesel levo dlan. V soboto si je 8 letni sin dinarice Alojz Miklavžina v Lokovici pri šotanju doma pri padcu zlomil levo roko v komolcu. Ko je 17 letni avtomobilski vajenec Karel Robek v Lokah pri Trbovljah popravil avtomobil, ga je udarila ročica avtomobila in mu močno poškodovala desno roko v zapestju. Ko je 16 letni posestnikov sin Anton Jakob iz Dola pri Vojniku streljal na veliko soboto z možnarjem, se je možnar neusodno razletel pri čemer je najob odrgal Jakuba kazalec sredinice, prstane in mezinice leve roke. Pri velikonočnem strežanju sta se na veliko soboto ponesrečila tudi 18 letni mizarjski vajenec Anton Kramar iz Laskove vasi pri sv. Pavlu pri Prebodu in 19 letni gozdarski vajenec Jolko Štork iz Tokcavega pri Roganici.

Slatini. Kramar se je obstrlel s pištolo v levo roko, Štork pa v desno roko. Ponesrečenosti se zdravijo v celjski bolnici.

—c V celjski bolnici je umrl v nedeljo 40 letni; dinar Franc Vodišek s Pohul pri Celju.

—c Dve nesreči. V sredo je padla pri delu železna travarica na 29-letnega proizvodnega delavca Matevža Nezmaha iz Dobove pri Rogatcu in mu zlomila desno nogo v stopalu. V četrtek zjutraj je padla 71-letna posestnica Marija Kokošinecova v Gaberju pri Celju pri čiščenju stanovanja tako nesrečno, da si je nalomila desno dlan. Ponesrečenosti se zdravijo v celjski bolnici.

Iz Ptuja

—c Velikonočni prazniki so minili pri nas mirno. Presenetil pa nas je v ponedeljek zjutraj aneg, ki je naletaval vse dopoldne in je prenehal šele okoli 15. Mahoma so bili polteljeni vsi grčji in strehe, tako da je bilo kakor v najhujši zimi. Popoldne se je malo zjasnilo, kmalu pa se je zopet pooblačilo in prišlo je h hudemu žaru. Zanimivo pa še ni napravil nobene škode.

—c Novi grobovi. Na velikonočno nedeljo smo pokopali g. Novotnega Josipa, glavnega arhivarja katastrske uprave v pok. Pokojni je bil splošno priljubljen, zaveden naprednjak in Sokol. K nadjemu počitku ga je spremila velika množica in deputacija Sokolov. Zanimljivo naše iskreno sožalje!

—c Teška nesreča. Posestnikova hči 20 letna Marija Irgl iz Levanjev se je peljala domov s kolesom, ko so se ji nenkrat pri sprednjem kolesu zlomile vilice ter z vso težo padla z glavo naprej, da se je hudo pobila. Prepeljana je bila v bolnico.

—c Smrti padec s kolesa. Korčarjev sin 18-letni Rojko Jožef iz Rogosnice pri Ptuj je padel s kolesa tako nesrečno, da je dobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer pa je kmalu umrl.

—c Velik Jarjev sejem bo kakor vsako leto 20. t. m.

Izpred obrtnega sodišča

KDAJ JE ODPUST BREZ ODPOVEDI DOVOLJEN?

Po § 239 št. 2. obr. z. sme službodavec brez odpovedi odpustiti službojemnika, če ta kaj stori, s čimer postane nevreden službodavčevega zaupanja. Nekega dne je podjetnik odpustil delavca brez odpovedi. Ta je ušel med 14 dnevno odpovedno dobo. Toženos je navajal, da mu je tožnik pred odpustom ukradel nekaj železa; tožnik pa je zatrjeval, da je imel dovoljenje pobirati stare železo in da je samo stare železo odpeljal. Razen tega pa bi ga bilo mogoče kaznovati sodišče za več kot 14 dni na prostosti, kar se pa ni zgodilo. Priča je povedal, da je tožnik po končanem delu peljal z dvorišča kar v samokolnici precej železa, med katerim se je nahajalo tudi precej še rabljivega železa. Priča je to naslednje dne povedal sferu, ki je takoj odpustil delavca. Sodišče je smatralo, da je tožnik s tem dejanjem izgubil zaupanje v delavca in je bil za to takojšen odpust opravičen po gori navedenem zakonitemu določilu. Tožniku ne more priti v prid § 239 t. obr. z., ki pravi, da more biti službojemnik odpustčen brez odpovedi, če je bil ta s sodbo sodišča ali z odločbo upravnega oblasti kaznovan na prostosti za več kot 14 dni. Odpust po tej točki je dovoljen, če je bil službojemnik zaradi kateregakoli delikta obsojen na več kot 14 dni; po § 239 t. obr. z. pa ni potrebna poprejšnja obsodba, dovolj je, če je službojemnik postal nevreden zaupanja. Pomniti pa je še, da službodavec izgubi pravico do takojšnjega odpusta, če je za tak razlog vedel na teden dni. Če bi bil v predmetnem primeru službodavec odpustil delavca šele 8. dan, bi mu bil moral plačati 14 dnevno mezo.

JAZ BOM DRUGE KORAKE UKRENIL

Jože je bil delavec pri gradbenem podjetju od 2. novembra do 19. decembra. Ta dan ga je polir odločil brez odpovedi. Jože je tožil za plačo za 14 dni. Pri razpravi je tožnik priznal, da je bil sprejet izrecno samo za delo pri kanalizaciji v Trnovem, da pa se mu je hkratu reklo, da pojdejo delavci po končanem delu v Trnovem na delo v šiško, kjer ga pa niso hoteli sprejeti. Priča je izpovedal, da se delo v šiški še ni pričelo, da je ponudil Jožetu delo drugje za 3—4 ure na dan, da pa bo zopet sprejel na delo, čim se bo pričela delati kanalizacija v šiški. Jože pa je odvrnil, da se mu ne izplača delati po 3—4 ure na dan ter je odšel. Dne 13. januarja ga je srečal toženev arhitekt, ki mu je rekel, da naj pride prihodnji petek na delo. Na to je Jože odvrnil, da ne bo več hodil dela iskati in da bo še druge korake ukrenil. In res tožnik ni prišel več blizu, marveč je vložil tožbo. Ker je bil tožnik sprejet samo za čas, dokler ne bo delo v Trnovem končano, drugega dela pa, čim se to pričelo, ni hotel sprejeti, se je njegov tožbeni zahtevek zavrnil.

Putnikov paviljon v Kranju

Kranj, 20. aprila. Tujsko prometno društvo v Kranju je že dolgo iskalo primeren prostor za paviljon, v katerem bi bila društvena pisarna oziroma prostori na novo ustanovljene Putnikove podružnice. Zdat je ta zadeva, ki je delala Kranjčanom precej preglativ, končno urejena. Prostor za paviljon je dal na razpolago veletrgovca G. Gorjane, »Touriste Office« v Kranju bo poleg Gorjančeve hiše zgradil priličen prizidek na svoje stroške in 10 let ne bo plačeval najemnine. Temeljni prizidek bodo zgradili precej močno, ker namerava pozneje G. Gorjane svojo hišo dvigniti za eno nadstropje in jo tudi podaljšati do Poštne ulice, da bo zgradben ves kompleks ob Vičdovanski cesti in bomo dobili v Kranju lepo dvonadstropno palačo, segajočo od hotela »Stara postaja« do sedanje pošte. Paviljon, ki je zanj napravil načrte ing. Ogrin, bo prav ličen in v njem bosta dva pisarniška lokala. Načrti so že odobreni in na razpolago je tudi že denar. Zgradba bo veljala okrog 60 do 70 tisoč dja. Graditi bodo začeli že ta ali prihodnji teden.

Vse priznanje gre predsedniku turističnega odbora G. Peterlinu, ki se je zelo zavzel za gradnjo paviljona, kakor tudi G. Gorjanec, ki je pokazal precej razumevanja in širokogrudnosti. Baje namerava Zveza za tujski promet letos otvoriti podružnico Putnika tudi na Jezerskem, kar bo razvoju našeg; tujskega prometa mnogo koristilo.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 20. aprila: Pokojnik. Red Sreda. Četrtek, 21. aprila: Nočna služba. Red B. Petek, 22. aprila: zaprti. Sobota, 23. aprila: Nočna služba. Red A. Nedelja, 24. aprila: Zadreaga nad zadrego. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ponedeljek, 25. aprila: Izpit za življenje. Premiera. Premierski abonma.

Premiera škvarkovne komedije »Izpit za življenje« bo v ponedeljek, dne 25. t. m. za premierski abonma. Delo obeta zanimivo predstavo, ki ji je dal ing. Stupica z vso skrbnostjo izdelano notranjo in zunanjo podobo, tako da bomo videli na našem odru v režiskem in inscenacijskem pogledu učinkovito igrvo. V glavnih vlogah bodo nastopili: Nablocka, Vida Juvanova, Danilova, Ančka Levarjeva, Skrbinšek, Jan, Stupica, Sever in Sancin.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 20. aprila: La Boheme. Gostovanje ge. Gjurgjenčeve. Izven. Znižane cene. Četrtek, 21. aprila: Don Juan. Red Četrtek. Petek, 22. aprila: zaprti. Sobota, 23. aprila: Madame Sans Gene. Premiera. Premierski abonma. Nedelja, 24. aprila: Prodana nevesta. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 25. aprila: zaprti.

Drugi bo pela naša izredno priljubljena gostja ga. Zlata Gjurgjenčeva partijo Mimi v Puccinijevi operi »La Boheme«. Ta vloga spada med posebno ganljive ženske like, ki jih je ustvarila naša odlična umetnica.

Občudovalci njene umetnosti bodo vzradovali, ker se jim bo zopet nudila možnost slišati go. Gjurgjenčevu v Puccinijevi melodiozni operi. Ostala zasedba: Banovec, Nolljova, Betetto, Primožič, Kolacio in Zupani. Veljajo znižane cene. Dirigent: Stritof.

»Madame Sans Gene« bo prihodnja premiera v operi. Vpriporili jo bodo v soboto za premierski abonma. Delo je komedija z glasbo, v kateri so glasbene točke nekatere vrste muzikalni monologi ali dialogi, ter vsebuje smiselno besedilo posameznih prizorov. Naslovno vlogo kreira ga. Poličeva.

Cene živil

Ljubljana, 20. aprila. Danes je živileki trg zopet nekoliko bolj oživel po praznikih, ker je bil semanj in tržni dan. Vendar pa je zadnje čase precej slabši promet kakor prejšnji teden. Nekateri vrste živil so se pred prazniki nekoliko podražile, zdaj pa, ki ni več tako živahnega povpraševanja, so se zopet počele na prejšnje cene. Pred prazniki so bili nekotliho dražji mlečni izdelki, perutnina in tudi jata. Zelenjadni trg je čedalje bolj založen z letosnjimi pridelki. Mnogo je že novega krompirja, ki ni več le luksuz, čeprav ga prodajajo po 8 do 10 din. Zanimivo je, da prodajajo razen uvožene zelene kolerabe tudi domač pridelek, in sicer po 18 din kg. Prodajajo tudi že domače kumare, pridelane na Vrhniki in v Ljubljani po 48 din kg. Beluše so po 32 din, italijansko zelje po 8 din, eikorja in berivka po 12 din in korenje po 8 din kg.

Jajca so bila danes po 10 din 16 do 18 komadov lepa, med tem ko so bila po 10 din 15 do 16 komadov pred prazniki. Živo perutnino so prodajali pred prazniki po 25 do 30 din (kokosi), zdaj je pa povprečno od 20 do 28 din.

Danes je bilo naprodaj okrog 30 vozov semenskega krompirja, ki so ga prodajali na debelo po dinarju, na drobno pa do 1,5 din kg.

Alojzija Gorjup

Ljubljana, 20. aprila. Snoci je za vedno zatisnila svoje blage oči vdova po učitelju in gostilničarki na Kongresnem trgu 4 gospa Alojzija Gorjupova.

Na videz tako trdna in zdrava žena je zbolela pred dnevi na pljučnici, ki jo je že prestala. Od skrbni zdravniški negi se je zdelo, da jo bo mogoče ohraniti pri življenju, bolezen pa so se naenkrat pridružile komplikacije, ki jim je sledila smrt. Plemenita pokojnica, doma iz krskega okraja, je prebivala v Ljubljani že nad 30 let. Imela je mnogo prijateljev in znancev, ki so jo visoko cenili in spoštovali. Vedno je imela odprto roko za siromake, ki so se v stiski obračali na njo in v njeni gostilni se je sleherni dan najdelo do sitnega lepo število brezposelnih. Blaga pokojnica, ki zapušča poleg hčerke edinke, učiteljice na Svibnem nad Radečami in mnogo sorodnikov, je bila stara 53 let. Pogreb bo jutri ob 14.30 izpred hiše žalosti na Kongresnem trgu 4 na pokopališču pri sv. Krištofu. Bodi plemeniti gose in dobri materi ohranjen najbližji spomin, žalujočim pa naše najiskrenejše sožalje!

Slana napravila veliko škodo

Ljubljana, 20. aprila. Kakor so se sadijali bali, je slana napravila poneči ogromno škodo na sadnem drevju. Posebno močna slana je bila na Gorjanskem in Dolenjskem, med tem ko je bila v ljubljanskem okolici milejša.

Ker je bilo marca izredno toplo vreme, je sadno drevje začelo zgodaj cveteti. Cvetelo so tudi zgodnje jablane, skoraj vse hruške (nekatere so srečje že odcvetele), marelice, breskve in češnje so pa v toplejših krajih že po večini odcvetele. Na prvi pogled se ne opazi, da je slana pomorila cvetje sadnega drevja. Slana bi ne škodovala, če bi posmudila le cvetje samo na sebi, toda zaradi nje pozebejo pestilci in cvet se ne more več oplojiti. Pestilcem, ki so bili opraseni že pred dnevi, slana ne more več do živga, zato bo drevje, ki je že vsaj odcvetele, se obrnilo. Kakor pa sadijari lahko presodijo že zdaj, je slana napravila izredno veliko škodo na sadnem drevju ter bo letošnja sadna letina zelo slaba.

Iz vinorodnih krajev se nismo prejeli povsem zanesljivih vesti ter se ne moremo povedati, kakšno škodo je slana napravila v vinogradih. Pri vsem je najhujše, da je še vedno nevarnost slana ter da bo škoda še večja. Dopoldne je še vedno brila ostra ledena burja. Ponoči je bilo deino oblachno, a je vendar slana napravila tako veliko škodo, zdaj pa kaže, da bodo prihodnje noči sneg. Ozračje je zelo ohlajeno, ker je sneg zapadel zelo nizko. Na Gorjanskem je ležal včeraj sneg tu in tam tudi po dolinah. Davj je bila celo zemlja zamrznjena v okolici Kranja.

Slana in burja sta napravili veliko škodo tudi po njivah. Burja je posmudila deteje in pševah. V nekaterih krajih so zgodaj sadili krompir, ki je prišel iz zemlje; tudi njemu je slana zelo škodovala.

Danes se ni bilo mogoče preneniti vse škode, lahko pa rečemo, da je vprav neprečlenljiva ter da se bo vpliv današnje slane kazal vse leto pri cenah pridelkov, predvsem sadja.

SPORT

—c Mednarodne kolebajnske Krcne dirke na podutiskih progih, ki bodo ob vsaki vremenu v nedeljo 24. t. m., vlada posebno med konkurenti veliko zanimanje. Še del časa se posamezno dan za dnem podijo v svrto treniranja dirkači po omenjeni prog, in bo, kakor se vidi, najhujša borba med mladimi juniori. Biti hočejo namreč kos tudi močni konkurenti, ki se obeta od strani zagrebških in drugih dirkačev, katerim leži podutiska vožnja posebno pri srcu zaradi svoje zanimivosti in privlačnosti. Učinkovitost dirk samih povečuje še cilj, ki bo letos prestavljen na glavno cesto, t. j. blizu Martinceve restavracije, odkoder je lep pregled že od nove šole. — Da bo vožnja potekla v redu in brez incidentov, se od strani prireditelja naprošajo posebno prebivalci, ležiči ob prog, da tudi sami pa-

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 20. aprila katoličani: Agneta, Viktor

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Grofica Walewska

Kino Sloga: Herojski čin poročnika Perry-a

Kino Union: Uspavanka

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrseva cesta 43, Trnkoczy ded., Mestni trg 4. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Triglavski smuk

Številne prijave Čehoslovakov, Italijanov in avstrijskih Nemcev

Ljubljana, 20. aprila. Tudi za letošnje tradicionalno tekmovalni »Smuk« Triglavca, ki je od lani razpisano kot mednarodno, vlada v vseh sportskih krogih, zlasti pa med smučarji veliko zanimanje. Udeležba bo namreč večja kakor kdajkoli, saj so se prijavi številni tuji tekmovalci, tako Čehoslovaki, Italijani, avstrijski Nemci, a po dosežanih prijavah sodeč bo z naše strani rekordna. Do danes je prejel JZSS naslednje prijave: Čehoslovaška: Beinhauer, Beinhauerjeva in Ascherjeva.

Italija: Bruno Schillany, Paschi dott. Artur in Cosulich Paolo ter dve dami: Lucia Schillany in Gemma del Rossi.

Nemčija: Willi Walch in Andi Krallinger ter dami Helga Gdli in Gerda Niesl.

Med temi tekmovalci je nedvomno favorit avstrijski Nemec Willi Walch, večkratni zmagovalec na raznih mednarodnih prireditvah, ki bo pa imel močne konkurente tudi v Čehoslovaki Beinhauerju, v Italijanih in tudi naših. Od naših bodo startali vsi najboljši, tako Praček, Heim, Zmlar, Klein, Ankele in drugi. Udeležba Gorenjcev bo največja, a tudi mariborski in zagrebški podsavez sta prijavila svoje tekmovalce. Za mariborski podsavez bodo startali Franc Mlačnik, Karel Fonedl, Slavko Podkubovek in Božidar Gajšek. Zagrebški Maraton je prijavil tekmovalci Zlato Sandloro in Milico Zalokarjevo. Za Dvije-Mojstrano bodo tekmovali Ivan Rekar, Janez Brojan in Albin Jakopič, smučarski klub Ljubljana je pa prijavil tekmovalce Volčarja, Rudolfa Stoparja in Sigmata Tavčarja ter tekmovalke Vido Taussigovo, Jelko Šulgarjevo in Polko Pernušovo. Pričakujejo še drugih prijav.

V Ljubljani je tudi Birger Ruud, ki pa ne bo tekmoval, ker nima svoje opreme in tudi ni v pravi formi.

Majda Skrbinškova na Dunaju

Ljubljana, 20. aprila. Pred dnevi se je vrnila z Dunaja Majda Skrbinškova, hčerka režiserja in odličnega igralca naše drame Milana Skrbinška. Gdč. Majda je gostovala tudi že v naših gledališčih in kritika je priznala, da je talent, ki se bo uveljavil v dramski umetnosti. Zelja po izpopolnitvi v svojem poklicu je gdč. Majda napotila na Dunaj, kamor se bo po kratkem dopustu zopet vrnila. O svojih namenih in o svojem študiju na Dunaju je izjavila sledeče:

Kakor je znano, sem bila pred odhodom na Dunaj angažirana v Skopju, nakar sem se priključila potovalni igralski družini, da gostovala z uspehi po Južni Srbiji. Čeprav sem dobila pri očetu dobro podlago in ljub uspehom sem se zavedala, da sem šele na začetku, da potrebujem torej še šole, da si moram širiti poklicno in splošno obzorje. Zato sem šla na Dunaj. Na srečo sem našla učitelja, pri katerem mi je bil zagotovljen uspešen študij. Nisem hotela v šolo samo k pedagogu, temveč tudi k umetniku, ker sem že v šoli svojega očeta spoznala, kako važno je, da vzgaja gledališki pedagog svojega gojenca tudi v umetniško duhovni in estetski smeri. Pri gledališkem študiju ni mogoče ločiti tehničnih pouk od umetniškega, stvariteljskega.

Iskala sem torej tako dolgo, da sem našla pravega učitelja v osebi bivšega igralca Reinhardtovega gledališča g. J. Dannergerja. Dannerger je bil nad 10 let med prvimi igralci Burgtheatra, nato pa 12 let eden prvih igralcev Reinhardtovega ansambla v Berlinu.

Sučaj je nanesel, da sem se spoznala za časa študija tudi z dunajsko pevsko pedagoginjo gospo Serpek-Farell. Vzpodbila me je k študiju petja, češ, da imam odličen mezzosopran velikega obsega in lepe barve. Tako študiram zdaj tudi petje.

Dannerger se je zelo laskavo izrazil o mojem, že v očetovi šoli pridobljenem znanju. Treba mi je bilo študirati samo še odrsko nemščino. Priznal mi je izreden posluh za jezik. Pri jezikovnem študiju je zelo natančen. Do odhoda v Ljubljano sva absolvirala tehnični del izgovorjave. Tudi se bom vrnila na Dunaj in nadaljevala pouk s študijem vlog.

Kraljevska barva je zelena

Danes se je preselil ves angleški kraljevski dvor iz svoje zimске rezidence v Buckinghamski palači v Windsorsko palačo, kjer ima svoj poletni sedež. Grad so znotraj po odhodu odstojavne kralja Edvarda VIII. temeljito preuredili. Kraljevske sobane so prevlečene s pastelno zelenimi tap

DNEVNE VESTI

— Pri nas se ne pripravljajo niti zakon proti židom. Ker so se jele širiti govorice, da dobimo tudi v Jugoslaviji zakon proti židom so na merodajnem mestu izjavili, da so te vesti neresnične, ker ni nobenega posebnega razloga in povoda za zakon proti židom.

— Mariborski mali harmonikarji v Zagrebu. Ljubljenci zagrebskega občinstva mali mariborski harmonikarji nastopijo na svoji velikonočni turneji v soboto popoldne in zvečer ter v nedeljo popoldne v Zagrebu, kjer se jim obeta zopet velik uspeh.

— Belgijski turisti z letalom prispeli v Zagreb. V ponedeljek sta priletela na zagrebsko letališče dva zasebna aviona, s katerima je prispelo 9 belgijskih rezervnih oficirjev. V Zagreb so prispeli belgijski rezervni oficirji z letalom že prejšnji teden, potem so pa nadaljevali pot v Beograd, Sarajevo in Mostar, a zdaj se vračajo.

— Sneg tudi v Bosni in Dalmaciji. V ponedeljek popoldne so videli v Dalmaciji redek snežni pojav. Okrog solca je nastal svetel obroč in mornarji pravijo, da je to znak bližajoče se izpremembe vremena. Tako se je tudi zgodilo. Naenkrat se je namreč vreme poslabšalo, postalo je hladno in po planinah v Zagorju je zapadel sneg. Snežilo je tudi po vsej Liki tj. gori do Knina. Iz Sarajeva pa poročajo, da je bilo v ponedeljek zvečer po vsej srednji Bosni snežiti kakor pozimi.

— Plitvička jezera dobe železniško zvezo. V Zagrebu deluje že več let društvo za povzdigo Plitvičkih jezer. To društvo je ponovno posredovalo pri prometnem ministru, da bi se tako zvana koranska železnica, ki jo zdaj trasirajo približno Plitvicam. Ministrstvo je odgovorilo, da je že sklenjeno zgraditi do Plitvice stransko železniško progo.

— Naša šolska ladja odpelje v Ameriko. V ponedeljek popoldne je odpeljala šolska ladja vojne mornarice »Madrans iz pred Sibeni-ka v Ameriko. Na obali zbrani mornarji so se prisrčno poslovili od svojih staršev in jim želeli srečno pot.

— Naš parnik rešil italijanske brodolome. Poveljnik parnika »Vid«, Srečko Kulija je sporečil v Split, da je rešil na poti iz Severne Evrope na Jadran okrog 40 milj od Bizerte na Sredozemskem morju 8 italijanskih brodolomcev in jih odpeljal v Mesino.

— Nad 500 gostov v Crikvenici. Med velikonočnimi prazniki je bilo v Crikvenici nad 500 gostov. V nedeljo je bilo vreme lepo, v ponedeljek so pa imeli tudi v Crikvenici dež z burjo.

— Prenovljene obče uzanice ljubljanske borze. Odvetniki in trgovski krogi se opozarjajo, da so ravnokar izšle obče uzanice ljubljanske borze za trgovanje z blagom v novem deloma spremenjenem, deloma dopolnjenem besedilu potrjenem od ministrstva za trgovino in industrijo dne 31. marca 1938 št. št. 8997/K. Brošura knjižica se dobi v tajništvu ljubljanske borze, Gregorčičeva ulica št. 27/III.

— Borza dela v Ljubljani sprejme krojača, čevljarja, domačeka, peka in slaščičarja, hotelskega uradnika, 4 kleparje kovača, 2 mizarja, lesostrugarja, kolarija žagarja za venecianko, 2 zidarja za dela s kamnom in 2 kamnoseka.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina jasno, čež dan topleje vreme. Včeraj je deževalo v Beogradu, Sarajevu in Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 14, na Sušaku 9, v Mariboru in Beogradu 8, v Zagrebu 7, v Ljubljani 6,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,5, temperatura je znašala 1,0.

— Težka avtomobilska nesreča. Včeraj poročilne se je pripetila blizu Čakovca težka avtomobilska nesreča. S sejoja v Koprivnici se je vračala v tovrstnem avtomobilu Barbara Berger. Z njo se je peljala več sejarjev in sejmari. Blizu Čakovca je srečal avto voz, konji so se splašili, sofer Ignacij Berger je hotel avto ustaviti pa je prehitro zavril in avtomobil se je prevrnil v ferek. Težje ranjene so takoj prepeljali v bolnico v Čakovcu, toda Ana Zver iz vasi Lipa je bila pa že mrtva. Franjo Matijev, Avgust Jaborance in drugi pa onesveščeni. Četrta žrtev je težko ranjena Barbara Sklepar, ki ji je poškoda ključnica. Vsi ponorečenci so iz Prekmurja.

— Letalska katastrofa pri Podpredi. Na velikonočni ponedeljek sta krenili iz Italije dve dvomotorni vojaški letali tipa »Savoia Marchetti« preko naših krajev v Rumunijo. Okrog 13. sta zasil v hud vihar in megle in nad Posavjem v bližini Rajhenburga sta zgrešili smer. Nekaj časa sta krožili nad Podsedro in v vasjo Polek ter v okolici Rajhenburga, nenadoma je pa v enem letalu nastala silna eksplozija in tresčilo je v Podpredi na zemljo. Letalo, ki ga je deloma že eksplozija razbita in pod razvalinam; so našli smrt rumunski letalski kapetan Dimitrescu, italijanski letalski mehanik Luigi Merizzi in italijanski kapetan Castiglazo Navarra. Letalo je bilo dvomotorni bombnik, določen za Rumunijo. Na kraj nesreče je prišla večera vojaška komisija iz Zagreba, danes ali pa jutri prispje pa tudi v Podsedro rumunska letalska komisija ter italijanski vojaški zastopniki, da ugotove vzrok nesreče. Drugo letalo, ki je tudi nekaj časa krožilo nad Podsedro in okolico, je naposled našlo pot in srečno prispelo v Bukarešto.

Iz Ljubljane

— Občni zbor Jugoslovnsko-bolgarske lige v Ljubljani. Upravni odbor Jugoslovnsko-bolgarske lige v Ljubljani sklicuje ro št. 11 pravil svoj redni letni občni zbor za sredo 27. aprila 1938, ob 20. Vršil se bo v salonu restavracije »Zvezda«. Dnevni red je naslednji: 1. Predsednikov nagovor, 2. čitanje zapisnika zadnjega običnega zbora, 3. poročilo tajnika, 4. poročilo blagajnika, 5. poročilo nadzorstva, 6. sklepanje o razrešitvi 7. volitev predsednika, upravnega in nadzornega odbora ter razsodišča, 8. predlogi za delo v novi poslovni dobi, 9. slučajnosti. Člani lige se vabijo, da ob običnega zbora zanesljivo udeležijo. Če ob določenih uri ne bo navzočih vsaj tretjina članov, se bo občni zbor vršil pol ure kasneje ne glede na število prisotnih.

— Po več kot enoletnem preiskdhu bomo imeli v gosteh zopet bolgarske pevce, in sicer v ponedeljek 25. tm. v veliki filharmonični dvorani. Ta dan bo v Ljubljani pevski zbor bolgarskih učiteljev iz Sofije, ki šteje 60 krasnih sopranov in altov. Zbor vodi dirigent Krum Bojadžiev. Prinesli nam bodo svojo lepo in izredno zanimivo umetno, predvsem pa tudi narodno pesem. Da so Bolgari izvrstni pev-

ci, je pri nas že splošno znano in je to dokazal v sijajni meri vsak zbor, ki je prišel iz Bolgarije k nam. Vstopnice za ponedeljšev koncert se že dobe v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. Cene od 30 din navzdol. Koncert bo v ponedeljek dne 25. t. m. ob 20. zvečer.

KINO UNION, tel. 22-21

Benjamin Cigli

v svojem edinem letošnjem filmu

USPAVANKA

Predstave: ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

— Iz Zaključno predavanje društva »Sotac« v tej sezoni bo v soboto 23. t. m. pri Levu ob pol 21. uri. Naš rojak in odlični predavatelj g. prof. dr. Lavo Cermelj zaključil letošnji 18. sezono predavanj s temo: »Kulturni razvoj primorskih Slovencev«. Prikladal bo posebnost za mlajšo generacijo, ki je vzrasla med vojno in po prevaru, kako se je v zadnjih 60 letih pred vojno naše kulturno življenje na Primor. razbithotilo in sino prav na vseh poljih dosegli častne višine, nato pa bo zlasti za starejšo generacijo, ki je ob prevaru in kmalu potem morala zapustiti svojo rodno grudo, orisal naglo propadanje vseh kulturnih ustanov, pri katerih so sami sodelovali in v katerih ukinitve nikakor ne morejo verjeti. Končno pa bo podrobneje osvetlil kulturne pojave v pravkar preteklem letu med našimi zamejnimi rojaki na zapadu. K tem zaključnim včeraj vabimo vse tovaršice Sotane, člane vseh emigr. društev v Ljubljani in okolici ter vse naše prijatelje. Vstop vsem prost, vsi dobrodošli.

KINO SLOGA, tel. 27-36

HEROJSKI ČIN POROČNIKA PERRY-ja

— Iz Reklamni kiosk na vogalu Askerčeve ceste in Gorupove ulice, ki smo o njem poročali, da ga je prevrnila burja, ni lasti tvrdke »Aloma Company«, temveč nekakega drugega podjetja. Stojirji in reklamni kioski Alome Company so namreč grajeni iz dobro zasidrani.

— Iz Združenje gostilničarskih podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se udeleži pogreba umrle članice Slavke Gorjane, gostilničarke v Rožni dolini št. 3, c. II. Pogreb pokojne bo danes v sredo 20. t. m. ob 2. uri popoldne izprti mrtvišne veže državne bolnice Zaloška cesta.

— Iz Občni zbor filatelističnega društva bo drevi ob 20. v prostorih restavracije »Zvezda«. K občni udeležbi vab. odbor.

— Iz Za vse ljubitelje lepe prirode zanimiva tehnična novost. »Premiera« patentirani šotor, razstava pri »Interprometu«, Florjanska 26.

— Iz Vid vaših oči si obvarujete je z optično čistimi steklenimi stekli, katere si nabavite pri brušenjuju Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Iz Maribora

— Tomšičev spomin so počastili številni mariborski narodnjaki ob prički 70 letnice »Slovenskega Naroda«, ki mu je bil on prvi urednik in ustanovitelj. Obiskali so pokojnikov grob na starem mestnem pokopališču ter nanj položili krasen šopek rdečih nageljnov z narodno trobojnico.

— Dr. Ferdo Lašič umrl. V nedeljo je v Mariboru nenadoma umrl prvi narodnjak g. dr. Ferdo Lašič. Vest o njegovi nepričakovani smrti je globoko pretresla vse nacionalni Maribor. Pokojnika bo pogrebala vlasti naša svetna meja, kjer je toliko let deloval govoril in se vsega žrtvoval za dobrobit obmejnega življa. Naj mu bo lahka jugoslovnska zemlja ki jo je tako zelo ljubil.

— Zastrupila se je. V mariborskem bolnišcu so pripeljali 19-letno delavko Terzijo O. s Tržaške ceste 54. Ugotovili so hudo zastrupljenje. Mladenka je baje pomotoma izšla preveč zdravil, kar bi jo skoraj veljalo življenje.

— Jagode so že zrele. Mehaničarski pomočnik Leopold Belja je na velikonočni ponedeljek sredi snežnih našel nekeje v mariborski okolici popolnoma zrelo jagodo.

— Zeni sledil v smrt. V ponedeljek so v stanovanju na Betnavski cesti 29 našli mrtvega 35 letnega mizarskega pomočnika Josipa Serpa. Nesrečen se je obesil. Iz poslovalnice pisma je razvidno, da je izvršil samomor, ker mu brez žene, ki je pretekli mesec umrla, ni več živeti. Pokojnik zapušta tri neposkrbljene otroke.

— Velik požar. V Selovec pri Guštanju je požar uničil hišo in gospodarsko poslopje posestnika Franca Gosteničnika. Ogenj je napravil 50.000 dinarjev škodo.

— S kolesa je padel. V Zgornji Poljskavi je padel s kolesa 26-letni posestnik šin Martin Podkrižnik. Zlomilo se mu je vilice in padel je tako nesrečno na glavo, da se mu je prebila lobanja. Podkrižnik leži v bolnici nezavesten in je malo upanja, da bo okrevl.

— Po nesreči strel v glavo. Pri Slovenski Bistrici se je zgodila na velikonočni ponedeljek huda nesreča. Domači pastir je pregledoval staro lovsko puško, ki se je nepričakovano sprožila. Štibe so zadole 30-letnega rudarja Cirila Bračiča, ki je bil na obisku, v glavo. Nezavestnega moža so prepejali v tukajšnjo bolnico, kjer so ugotovili, da ima v glavi 20 šiber.

Iz Trbovelj

— SK Amater : SK Ferarja, Zagreb. Za velikonočno nedeljo je povabil SK Amater v goste 1. razredni športni klub Ferarja iz Zagreba. Moštvo tvorijo sami odlični igralci, med katerimi je tudi nekdanji reprezentativni srednji krilec Premir. V Prvenstvenem tekmovanju se je SK Ferarja plasirala v I. razredu med 10 klubov na 4. mesto, kar priča, da je v odlični formi. SK Amater vabi športno občinstvo, zlasti mladino, da se na igrišču in pri sprejemu gostov dostojno obnaša, ker je želeli, da bi zagrebski gostje odnesli tudi s tega gostovanja enako dober vtis, kakor so ga že v preteklosti. V predtekni nastopita 2. garnitura SK Amaterja in SK Retja, s pričetkom ob 14. uri.

— Prihod bolgarskih učiteljev. V četrtek 28. t. m. prišje v Trbovlje pevski zbor bolgarskih učiteljev. Uprava Trboveljskega slavstva vabi vsa narodna in kulturna društva na sestanek, ki bo v torek, 19. t. m. ob 17. uri v deški šoli na

Vodah, na katerem bo določen program sprejema bratakega bolgarskega pevkega zbora.

— Cepjenje proti kožni. Občna razglaš, da bo letošnje cepjenje proti kožni 26. aprila ob 14. uri v osnovni šoli na Vodah, 29. aprila ob isti uri v šoli v Trbovljah, 2. maja ob isti uri v mestanski šoli v Trbovljah, 2. maja ob 9.30 dopoldne pa v šoli na Sv. Planini.

— Lastniki blečlov se opozarjajo na neuglas obline, glasom katerega je 21. in 22. t. m. na občini pregled in plombitanje tablic na kolesih.

8 filmskega platna

— Kino Union: Uspavanka. Po zasnovi režiserja gre za velik pevski film, v katerem kinobiskovalci lahko uživajo krasno petje Benjamin Ciglija, Michaela Bohnera in Marije Cebotari. V glasbene in pevke prizore iz znanih lepih oper je vpletena tragedija, ki se konča s smrtjo pevca Doreja, ki ga ustredi ljubosumna žena, a njegova prejšnja ljubica, s katero je imel otroka, je po nedolžnem osumljenju umora, ker so našli pevca mrtvega v njeni garderobi. Morilka na smrtni postelji izpove, da je sama ustrelila moža. Gledalec se opaja ob petju in glasbi, ob tragičnem dejanju si pa želi, da bi se hitreje razplelo. Človek ima vtis, da je režiser v zadregi zavladoval dejanje brez potrebe in da je preobložil film z nepomembnimi prizori. »Krivost Hollywooda« inenujico celo Francozi genialnost ameriških režiserjev, ki se kaže v tem, da je film lepo oblikovana celota, v kateri ni ničesar preveč in ničesar premalo. »Uspavanka« je dokaz, da je nemški režiserjem potrebno še nekaj desetletij studiranja filmske režije in okusa, kakor bodo s podobnimi nemškimi filmi zadovoljni tudi kinogledalci, ki so jim Američani in Francozi pokazali, kako je treba komponirati glasbo in petje v filmsko dejanje.

Iz Ljutomera

— Zborovanje učiteljev v Murski Soboti. Sreška društva JUJ za srez Ljutomer, Mursko Sobotu, Dolno Lendavo, Čakovce, Prelogo, Slov. Bistrico, Sv. Lenart, Maribor mesto, Maribor l. br., Ormož in Ptuj bodo zborovala 14. maja ob 10. uri v sokolški dvorani v Murski Soboti. Namen zborovanja je spoznati naše Prekmurje najvernejšo postojanko naše domovine. Zborovanje bo obenem manifestacija za skupne učiteljske interese. Učitelji in učiteljice! Udeležite se zborovanja v čim večjem številu. Udeležba naj se javi društvom! Obedi so poskrbljeni po znižani ceni. Obedi naj se naroče po dopisnici pri sreskem društvu v Murski Soboti vsaj do 1. maja, sicer se lahko zgodi, da ostanete brez prehrane, ker Murska Sobotna nima toliko gostiln in hotelov, kakor večja mesta. Udeležba bodi častna!

— Zamude vlakov na progi Ljutomer—Gornja Radgona. Zamude vlakov na tej progi so na dnevnem redu, ki se opravičujejo z dovolom gramoza na obmejno postajo, kar pač čudno zveni, če pomislimo, da prihajajo stranke in Radgono na sodnijo z vlakom ter pri tem zamude uradno uro. Dovol gramoza naj bi se opravil s popoldanskim vlakom, saj imamo štiri vlake in so popoldanski navadno bolj prazni.

— Darila. Za obmejni sokolški dom v Gornji Radgoni so darovali: Prof. dr. Janko Štebinger, Ljubljana 150 din, poštni kontrolor Krulje Pavle, Ljubljana 30 din, zbirka učiteljskega v Šalamskem 30 din po Belec Janku, Stopar Slavko, Ljutomer 10 din, s. koleška društva: št. Vid na Ljutljano 20 din, Belinci 50 din, Ljutomer 100 din, št. Iij v Slov. gorah 25 din, Radovljica 100 din, Ljubljana-Viš 50 din, Trbovlje 100 din, Celje 100 din. Šmartno pri Litiji 20 din, Ljubljana II. 120 din, Bohinjska Bistrica 30 din, Središče ob Dravi 20 din, Petrovče 10 din, Sevnica ob Savi 20 din, Medvode 25 din, Sv. Lenart v Slov. gorah 100 din. Vsem darovalcem se društvo priščno zahvaljuje.

PRED SODIŠČEM

Sodnik: Vam, obtoženec škoduje najbolj slaba družba, v katero zahajate. Obtoženec: Gospod sodnik, naj mi oproste, zadnje čase zahajam samo v družbo sodnikov in advokatov.

NI ISTO

Dva otroka sta se sprla. Prvi je trmasto zbežal, drugi pa stoji in bridko joče. — Ne joči, Mihec, saj dobiš drugega prijatelja. — Ga tolaži starejši bratce.

Mihec pa joče vedno bolj: — Takega že ne, njegov oče ima slaščičarno.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preizkusi, izjave beseda Din L davek posebej.

Za pismene odgovore glave malin oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Klavžer, Vošnjakova 4. 1296

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

POSEBNE NOVOSTI

vseh oblačil, sport, kamgarn, obleke, pumpanice, perilo itd. najceneje

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din. Julliana Gosposvetska cesta 12

BUKOVE ODPADKE

500 kg za 110 din dostavljene na dom nudi tvrdka »Kurivov«, Tyrševa cesta 31, telefon 34-34. 1300

ODPADKI OD PARKET

in žage, popolnoma suhi, bukovl, hrastovi in smrekovi, so najcenejše kurivo. Dobe se pri Ivan Šiška, tovarna parketov, Ljubljana, Metelkova ulica 4, tel. 22-44. 1297

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

2.500.— Din potrebujete, da zaslužite

1000.— Din mesečno

doma. Dopise: »ANOS«, Maribor, Orožnova 6. — Priložite znamke. 1048

Zjutraj

za lepoto —

Zvečer

za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Preiskava proti Alojziju Debeljaku končana

Danes ali jutri bo izročen sodišču — Kaj pripoveduje o tragediji

Ljubljana, 20. aprila. Policija in orožniki so zaključili preiskavo v zadevi ljubavne tragedije v gozdu Močilniku nad Dobom in bo Alojzij Debeljak, ki sedi v policijskih zaporih, najbrž že danes ali jutri izročen sodišču. Debeljak se je seznanil s Pepco Juvancičevu lani v maju na neki veselici v vasi blizu Dola. Kmalu se je vnela med njima ljubez in sta se zaljubljena večkrat sestala, bodisi v Ljubljani, kjer je bila ona zaposlena kot kuharica v policijski menzi ali ob nedeljah v ljubljanski okolici. Nekaj časa je ostala njuna ljubez nemotena, kmalu pa se je izkazalo, da sta drug na drugega ljubosumna. Ona je očitala fantu, da hodi še z nekim drugim dekletom, on pa se je razburjal, kadar je zvedel, da je Pepca govorila z drugimi moškimi.

Sasoma sta postala oba silno nervozna. Ze lani julija je Debeljak predlagal Pepci, da bi šla skupno v smrt. Napisala sta tedaj že tudi poslovilna pisma in jih odpisala svojim sorodnikom. Kasneje, ko so bila pisma že razposlana, sta se pa premislila. Misli na skupno smrt pa nista opustila in sta se o tem pogovarjala, zlasti, kadar sta bila drug na drugega najbolj ljubosumna. Pred Jožefom je Debeljak po zatrejvanju Juvancičeve spet napeljal pogovor na to, naj bi šla skupno v smrt in jo je vabil na Golovec. Tudi

tedaj si je dekle premislilo, nakar ji je Debeljak pisal za cvetno nedeljo in se dogovoril z njo za sestanek v torek. Sestala sta se nekje pri Domžalah, kjer je on našel avto, s katerim sta se odpeljala v Dob. Odšla sta v Močilnik, in tam se je odigrala tragedija.

Pepca je policijskemu uradniku odločno izjavila, da se ni strinjala z Debeljakovim predlogom, da bi šla v skupno smrt in je povedala, da jo je fant presenetil. Odpirala je baš torbico, ko je počil strel, nakar se je zgrudila. Tudi Debeljak je izpovedal, da je streljal na Pepco v hipu, ko je odpirala torbico in pravi, da se mu je samokres sprožil nehot, čeprav sta se preje dogovorila o skupni smrti. Videč, kaj je storil, je Debeljak baje takoj nameril samokres proti sebi in si pognal kroglo v glavo. Ostal pa je pri zavesti, nakar je jel klicati ženske, ki so prihajale po poti pod gozdom. Predno so prispelo do njega ali pa morda že prej je baje ustrelil še enkrat proti sebi, pa se ni zadel.

Preiskava je nadalje dognala, da Debeljak in Juvancičeva to pot nista pisala nobenih poslovilnih pisem, iz katerih bi bilo razvidno, da sta se odločila za prostovoljno smrt. Debeljak je izpovedal na policiji, da tega nista storila zato, ker sta se bala blamaže, kakršno sta doživela s poslovilnimi pismi že lani v juliju.

Iz škofje Loke

— Jernačev Tonček je umrl. Tonček je bil mlad fantek, pa se je že moral posloviti od življenja. Obiskoval je II. razred deške šole, pisal se je pa za Berčiča. Pri njegovih hiši, kjer so mu starši kmetje, se pravi pri Jernačevih. Tonček je bil pred pitim tednom še zdrav, ko ga je napadla bolezen... Ugotovili so vnetje možganske mreže in po njem je bilo. Svoje mlado življenje je sklenil v torek zjutraj, a v četrtek se je vil turoben žalni sprevod na staroško pokopališče. Mladega solarčka so spremili na zadnji poti učenci deške šole z učitelstvom. Mladina je nanesla tudi dokaj cvetja in obsula z njim poslednje bivališče nadobudnega Tončka. Naj mu bo lahka zemlja!

— Škofjeloška pošta nujno potrebuje še eno uradnico. Sicer že v naprej vemo, da bodo naše besede klic vpjiočega v puščavi, a povemo naj vendarle, da potrebuje loška pošta najmanj še eno uradnico. Dela je toliko, da taka zaposlitev ne more ostati trajna brez škode za zdravje ljudi, ki so pri tem zaposleni. Dnevno je treba prevezeti več sto paketov, nešteto je rekrutov, ki pošiljajo to in ono, pismena pošta narašča, — vsega par gospodinceh nikakor ne bo trajno zmoglo. Naša zahteva je: To-liko poštinskih uradnic, da vsaj ne bo šlo preko zmogljivosti ljudi!

— Dela na škofjeloškem kolodvoru za napravo pokrite peronske strehe so zopet začeli. V kolikor perona že lani niso tlakovali, bodo storili to letos. Zdad razkopavanje svet ob izhodu s postaje. Pred tlakovanjem so morali preurediti tudi razne kolodvorske naprave in vode, ker bo peronska streha dokaj široka in speljana v vsej dolžini kolodvorskega poslopja. V zvezi s preureditvijo perona se pojavlja težnja, da bi dozidali poslopju prvo nad-

stropje, s čimer bi pridobili mnogo na prostoru, prestavila naj bi se tudi stranišča, povečala čakalnica in preuredili uradni prostori. Skratka: loška postaja naj bi dobila nekoliko reprezentativnejše in sedanjim potrebam ustrezajoče lice.

Radioprogram

Sreda, 20. aprila
— 13: Napovedi. — 13:20: Salonski kvartet. — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: Začetki srednjega gledal. Velikonočna čevk. poslava (primeri in razlaga, prof. N. Kuret in člani rad. igralske družine). — 18:20: Harmonikarji (plošče). — 18:40: Dolenjska mesta v zgodovini; začetki in ustanovitve dolenjskih mest (g. prof. Janko Jare). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Naš umetniški preporod (dr. Dju-ro Dimovič, knjiž.). — 19:50: Šah. — 20: Za vsakega nekaj. Koncert pri katerem sodeluje lada gđ. Vanda Zihel (pri klavirju prof. M. Lipovšek) in g. Rudolf Piliš (harmonika). — 21:20: Znanj plesni orkestri (plošče). — 21:30: Radijski orkester: Opera glasba. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Zvoki radosti (Radijski orkester). — 23: Poročilo o šahovskem turnirju. Konec ob 23.15. uri.

Četrtek, 21. aprila
12: Operetni napevi (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Pester spored (Radijski orkester). — 18:40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Minist. za telesno vzgojo naroda. — 19:50: Deset minut zabave (g. Fr. Lipah, član nar. gled.). — 20: Pevski kvartet »Fantje na vasic, vmes plošče. 21: Prenos iz Benetk: »Don Carlos« (Verdi). — 22: Napovedi, poročila. — 22:50: Poročilo o šahovskem turnirju. Konec ob 23. uri.

POMARANČE

letne Jaffa in italijanske zopet prispelje. Smokve

Ne pričaj in ne prisegaj po krivem

In ne pozabi, da je po zakonu zagrožena stroga kazen večletne robije za krivoprišežnike

Ljubljana, 20. aprila. Včeraj sta se morala zagovarjati pred sodniki malega senata, ki mu je bil predsednik s.o.s. Ivan Brelih, dva krivoprišežnika. Stevilne razprave proti pričam, ki jim po razpravi dokažejo, da so po krivem pričale in po krivem prislegle, kažejo na to, da dandanes ljudje zavestno in premišljeno pričajo po krivem, čeprav jih sodniki pred pričevanjem vedno opozore na posledice krivega pričevanja. Po svoji službeni dolžnosti sodnik vsako pričbo pouči, da je krivo pričevanje po veri smrten greh, po zakonu pa zločin, ki se kaznuje s strogim zakonom in z večletno robijo.

Zelo pogosto se zgodi, da pričam že med razpravo dokažejo, da njih pričevanje ni v skladu z resnico. Priče kljub temu trdijo, da je ta ali oni res rekel ali naredil tako, kakor so izpovedale. To so primeri subjektivno pravičnega pričevanja, ki je objektivno krivo pričevanje.

Pri razpravah, ki obravnavajo spore med preprostimi podeželskim ljudstvom, so taki primeri zelo pogosti. Po dogodku, zaradi katerega pride tožena na toženo klop, se na deželi navadno mnogo govori. Prizadeži se izpraznijo in se razgovarjajo na dolgo in široko o zadevi, navadno je opazoval dogodek vsak po svoje, med razgovorom pa navadno ta ali oni sugerira svoje mnenje ljudem, ki jih sodnika pokliče za priče. Tako pridejo priče z določenim mnenjem pred sodnika in v dobri veri, da pričajo pravilno, izpovedo, kar so dneve in tedne slišale od stranke, s katero iz kakršnegakoli razloga simpatizirajo.

Dostikrat se je že zgodilo, da so sodniki razsodili in prid obtoženca, čeprav ga je glavna priča obremenila. Na podlagi dokaznega gradiva so sodniki v takih primerih spoznali, da priča ni zavestno in premišljeno govorila neresnice. Takih »krivoprišežnikov« zakon seveda ne preganja. Preganja pa zato z večjo odločnostjo krivoprišežnike, ki se jim dokaže, da so po krivem pričali zaradi tega, da bi imeli korist od svojega krivega pričevanja. V to vrsto krivoprišežnikov je prišel jesni trgovec Franc Kelbel, ki se je včeraj zagovarjal pred malim senatom zaradi krive prislege. Kot priča je pred okraj-

nim sodiščem lažno izpovedal, da ni podpisal nekega računa. Šlo je za civilno pravdo med njim in njegovim bivšim družabnikom posestnikom Lojzom Trtnikom. Na okrajnem sodišču so verjeli Kelblu in obsodili Trtnika, na drugi instanci so pa Trtnika oprostili. Kelbel je bil pa ovađen zaradi krivega pričevanja. Obtoženec je trdil, da ni kriv, da je vse resnično, kar je trdil pred okrajnim sodiščem. Odločilo se je bilo mnenje izvedenca za grafologijo prof. Viktorja Cotača, ki je izdelal obširno analizo Kelblova rokopa in zaključil, da se je Kelbel sam podpisal na računu, ki je bil odločen za razsodbo. Na obtoženčev krivdo so kazali še dopisi mestne občine ljubljanske, kateri je Trtnik dobavljal les na Kelblu obrtni list. Za Kelblovo krivdo je govorilo naposled tudi Trtnikovo pričevanje, kateremu je sodišče verjelo, ker ni bilo razloga za pomisleke zoper Trtnikovo verodostojnost. Senat je Kelbla spoznal za krivega in ga obsodil na 3 mesece strogega zapor. Sodišče je upoštevalo razne olajšilne okoliščnosti in je kazen robije spremenilo v strogi zapor in se odločilo za najnižjo kazn, ki je po zakonu dopustna za delikt krivega pričevanja in krive prislege. Obtoženec kazni ni sprejel, trdil je, da je Trtnik po krivem prisegel in da bo prijavil revizijo in priziv.

Posestnik Tomej Janec, stanujoč v Zlebah, je pred okrajnim sodiščem lažno izpovedal glede izjave neke Terezije Mrak. K Mrakovim so prišli zarubit med drugim tudi posnemačnik za mleko. Zahtevajoča stranka je bil obtoženčev brat. Med tem ko so posnemačnik nalagali na voz, je Mrakova izjavila, da je posnemačnik last njenega brata, obtoženec je pa v izločitveni pravdi izpovedal kot priča, da je Mrakova izrecno rekla, da je posnemačnik njena last. Eksekutor in druge priče niso mogli podpreti obtoženčeve trditve. Razumljivo je še samo po sebi, da človek, ki mu pridejo prihodki, ne reče, da stvari niso njegove, kakor da so njegove. Tomeja je senat spoznal za krivega in ga je obsodil za krivo pričevanje na 3 mesece strogega zapor. Pogojno za 2 leti. Sodišče je upoštevalo, da obtoženec še ni bil kaznovan in da ima skrbeti za ženo in otroke, zato je izrekel pogojno sodb.

Vzgojitelj mladine France Golob

Ob svečnem grobu vzornega šentjernejskega šolskega upravitelja, ki so ga pokopali danes teden

Kakor pada klasje pod srpi žanjic, tako iznenada se je zgrudil, sredi plodnega dela naš France Golob, šolski upravitelj v St. Jerneju na Dolenjskem. Kakor običajno vsak dan, je odšel tudi v ponedeljek teden jutraj v svojo upraviteljsko pisarno na delo, ki ga je vedno v obilici, zlasti na podeželskih šolah. V pisarni je

Francetu nenadoma postalo slabo. Komaj je prišel domov, kamor je kmalu dospel poklicani zdravnik. Tožil je o bolečinah pri srcu, katero je ob pol desetih nenadoma in kljub zdravniški pomoči, prenehalo utripati. Pokopali so ga danes teden na farnem pokopališču v St. Jerneju. Da je bil France med farani splošno priljubljen, je dovolj zgovorno pričal njegov po-

greb, ki se ga je udeležilo domala vse prebivalstvo St. Jerneja in njegove okolice.

Pokojni naš France, splošno znan med svojimi stanovskimi tovariši, osebnimi prijatelji, ki jih je imel nebroj, zlasti še med brati Sokoli, po svojem uglajenem nastopu, poštenosti in globoki srčni omiki, je bil rojen 5. februarja 1888 leta v Dol. Benetkah-Kostanjevici. Ko mu je bilo 20 let je imel v žepu zrelostno spričevalo ljubljanskega učiteljskega. Prvo učiteljsko mesto je nastopil v Zagorju. Leta 1921 se je iz velike ljubezni, ki jo je gojil do naroda, prostovoljno javil za Prekmurje v Dol. Lendavo, kamor je šel med madžarske organizirane slovenske šolstvo. V tem težkem in napornem delu, ki je zahtevalo celega moža in velike osebnosti, je naš plemeniti France vztrajal 5 let. Leta 1925 je prišel v Toplice pri Zagorju. Zaradi svojega nacionalnega delovanja je bil pa kmalu premeščen v Slivnico pri Celju. Jeseni 1929 pa je prišel v St. Jernej, kjer je ostal do svoje prerane in nenadne smrti. Z njegovim prihodom v St. Jernej je vse društveno življenje izdatno oživelo. Zlasti delaven je bil pri Sokolu, ki ga je izvolil za svojega starosta. Živo pa se je zanimal in aktivno sodeloval tudi pri ostalih krajevnih društvih, kjer so njegove preudarne in tehtne besede in pametni nasveti do prinesli mnogo koristnega. Priznanje je užival, kot izborni pedagog, ki je poznal in razumel mladino. Kako tudi ne! Saj je bil sam dober in skrben družinski oče. Kot idealist in velik borec napredne misli je v marsičem in večkrat doživel razočaranje, česar njegova mehka in poštena narava ni mogla zlahka preboleti. K temu se je pridružil še tragična smrt njegovega prvega sina. Visoko je bil cenjen naš France v družbi, saj je bil na glaslo kot prijeten in iskren družabnik, za kar so ga cenili tudi njegovi politični nasprotniki.

E. KILCHBERGER:

Malokaj,

ROMAN otok gobaucevo

— Ime mi je Pamela, — je dejala za slovo na pragu. Ustavil se je in jo dolgo gledal, potem je pa dejal:

— Morda vam tudi jaz nekoč povem, kako me kličejo. Toda Pamela je nedvomno lepo ime — in obrnil se je k izhodu.

Pamela ni imela časa priti do vrat, ko je zaslila za seboj strašen trušč. Presenečeno je zrla na tujca, ki se je vrnil, nesoč nekaj v levi roki. Prepričal se je s širokopletim Tongajcem, ki ga ni hotel več pustiti skozi vrata. Skozi okno je slišala glas svojega očeta, ki je kričal nekaj v samojščini na čuvaja. Tongajec je dvignil obe roki, kakor da hoče udariti tujca in v naslednjem hipu se je zgodilo nekaj, kar je navdalo Pamela z bojevitim razburjenjem. Tujec je iztegnil desnico, zgrabil mihičastega Tongajca za vrstico, s katero je bil prepasan, ga dvignil igrave v zrak in ga vrgel čez vrata, ki jih je takoj zaprl. Zdaj je bil tujec notri, čuvaj pa zunaj. Sketch je skočil naglo k hiši in njegov obraz je izražal silno napetost. Prijel je presenečeno Pamela za roko in jo potegnil čez prag.

Drugače Josip Zupančič — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeran — Za upravo in inzeratni del lista Oton Christof — Vsi v Ljubljani

Pokojnega Franceta, ki se je tako nenadoma poslovil od svoje drage soproge Minke, da sina Aleksandra, ki študira v Ljubljani, ni niti videl — ne bo pogrešala samo težko prizadeta rodbina, temveč je njegova smrt napravila veliko praznino tudi med njegovimi prijatelji, učiteljskimi tovariši in brati Sokoli, ki jim je pripadal France, ves od svoje rane mladosti. Slava njegovemu spominu!

P. K.

Seyss-Inquart češke krvi

Kako je nastalo ime Seyss-Inquart, ime sedanjega gospodarja Nemčiji priključene Avstrije? Njegov stari oče je bil profesor in pozneje ravnatelj nemške gimnazije v Olovcu. Pisal se je Sayr. Oženil se je s Čehinjo Čvrtelkovo in kmalu je sprejel k svojemu imenu, ki je zvenelo dokaj češko, kakor Zajec, še ime svoje žene, toda ne v prvotni češki obliki, temveč v latinski in Quart. In tako se je začel podpisovati Sayr Inquart.

Njegov sin je bil višji avstrijski državni uradnik. Služil je v Marianski Laznih in Karlovi Varih. To je bil oče sedanjega Seyss Inquarta, ki je sprejel tudi prvotno ime svojega starega očeta. Tako je nastal iz Sayr Čvrtelka Seyss-Inquart.

Gillis Grafström umrl

V Potsdamu pri Berlinu je te dni umrl po dolgi bolezni bivši dolgoletni evropski in svetovni prvak ter dvakratni olimpijski zmagovalac Gillis Grafström, star šele 45 let.

Grafström je dolga leta vodil v drsalnem sportu in bili so časi, ko mu nihče ni mogel ogražati prvenstva. Pozneje je dobil nevarnega konkurenta v Avstriju inženirju Villju Böcklu, ki ga je tudi nekoč na evropskem prvenstvu porazil. Grafström je sicer pozneje še zmagal, toda vpliv dunajske šole je vedno bolj naraščal. Na površje je prišla mlajša garda s Karlom Schäfferjem na čelu in Grafströmu zvezda je pričela ugašati. Umaknil se je pa iz arene brez borbe: tik pred tekmovalcem za svetovno prvenstvo v New Yorku, kjer bi moral braniti svoj naslov proti Schäfferju, je odpovedal tekmovanje. Prišla je doba Karla Schäfferja, dunajska šola je zmogala na vsej črti in kakor kaže, bo tudi v bodoče, saj je tudi Schäffer, ki je odšel med profesionalne dobil vrednega naslednika v mladem Kasperju.

EDINA MOŽNOST

Gospa ozmerja služkinjo. — Nikoli bi si ne mislila o vas, da morete biti taka. Snoti sem videla v vaši sobici fanta.

— Tudi jaz ne vem, kako je to mogoče, gospa, — se začudi služkinja. — Najbrž ste gledali skozi luknjico v ključavnici.

— Predržeš, predržeš, falot, cigan in lopov ste! — mu je prihitel nasproti ravnatelj Kern.

— Sedite stari in držite jezik za zobmi! Ali veste, kaj je tole? In pomolil je ravnatelju pod nos drobno črno jajce. Ravnatelj je tisti hip blede kakor zid in težko požiral slino.

— Pozna se vam, da ste to nekeje že slišali. To je jajce tabacna, ki ga zakopava v vroč pepel na otoku Niuafou. Tja hodijo ponj domačini, kadar hočejo koga ubiti.

Pri teh besedah je zavladala grobna tišina. — Kje ste ga našli? — je zašepetal slednjič Kern.

— Hm, bilo je na našem plotu in če se ne motim, je namenjeno vaši hčerki.

Ravnatelj Kern je zadržal, Pamela je pa stopila k Sketchu, vzela jajce v roko in ga jela radovalno ogledovati.

— Torej to je nekakšen sel smrti, kaj ne? In zakaj naj bi bilo namenjeno meni?

Sketch se je ozrl na njo in odgovoril: — To je namreč — črno jajce. Čisto črno in takako se najdejo zelo redko. Jajca tabone so navadno rjava in zbira jih umoražljivi domačini samo za moške...

— Kje imate svojega psa? — je Pamela naenkrat zasakala pogovor in se ozrla po sobi.

— Šel je za mozem, ki je položil to jajce k vaši hiši. Nerad bi videl, da bi se mu pripetilo kaj poglobnega. Stopim za njim Mimogrede rečeno — na pragu se je obrnil k ravnatelju, — zakličite temu po kopru smrdečemu fantiču, naj me ne zadržuje,

ker bi mu moral sicer polomiti nekaj reber, a to ni prijetno. Vam pa priporočam — obrnil se je počasi k Pamela, — da bi v bodoče ne spali več po paviljončkih in se ne potikali po obali. Otrociček bi ne smel hoditi daleč od doma. Če pa že boste kdaj morali, vzemite s seboj dobro pištolo...

II.

V policijskem posloju mesta Nukualufe je sedel mračni inspektor Braun sredi svojih uradnikov, večinoma Evropevc. Samo redarji v mestu so bili domačini. Nosili so khaki uniforme, po možnosti zelo umazane in raztrgane tako, da so se čudovito ujemale z njihovimi bosimi nogami.

Inspektor Braun je sedel pred oknom in bobnal nervozno s prsti po mizi.

— Kaj hočete še vedeti, dragi inspektor? se je oglašil iz kota kapitan »Mamavette«. Z Barsamom je bilo res tako, kakor sem vam pravil.

— Gromska strela, ne pripovedujte mi, da je Barsama pobrala beri — beri! — je zarohnel inspektor. Kapitan je pa užaljen vstal, rekoč:

— Razen zdravnik in te priskuknjene ženske, ki vam bo prisegala, da ga je pobrala gobavost, imam za to samo eno pričo. In kaj bi vam pravil. Naenkrat se je obrnil k oknu. — Pokličite sami tega potepuha. Tam-le prihaja.

Po drugi strani ceste se je počasi majal s svojo psico Sketch. Inspektor ga je poklical skozi okno. Sketch se je ustavil, potem je pa odločno zavil v policijsko poslojce.

— Io ole afafi. — Dober dan, — je pozdravil na pragu. Upam, inspektor, da me ne mislite zapreti, sicer bi ne bil prišel sem.

Braun je zagodrnjal: — Ne čekajte neumnosti in povejte nam, kakšna bolezen je pobrala detektiva Barsama?

Sketch se je popraskal v laseh blesteče kostanjeve barve, zavihal je nos in odgovoril v zadregi: — Bilo je kakor kakke. Umrl je povsem pošteno, nihče ni bil kriv tega in zdaj počiva nekje na 20. stopinji južne širine. Mislim, da je tam morje globoko takole okrog 9.500 metrov... Kar je obmolnil in pogledal inspektorju vprašujoče v obraz... pravite, da je bil to detektiv. To sem si mislil takoj v pristanišču, toda s tem si nisem belil glave. Toda če se pelje iz Anglije detektiv v Kongo, pomeni to vedno nekaj važnega. Ali mi lahko poveste, kaj je hotel Barsam vprav v tem smrdljivem brlogu?

Inspektor Braun ni takoj odgovoril. Pazljivo je ogledoval potepuha, ki ga je imel prav za prav zelo rad, čeprav ga je moral pred pol leta zapreti za teden dni zaradi tatvine srebrne žlice v poslojpu DHPG.

— Glejte Sketch, ali kako se že pišete, ne vem, zakaj hočem vprav z vami govoriti o teh umorih. Toda...

— Ne, ne govorite ničesar, — ga je prekinil namkrat Sketch svarače. Inspektor ga je presenečeno gledal. Sketch je sedel s hrbtom proti oknu in njegova desnica je držala gobec črne Nikie, ki se ji je izvijalo iz prsi divje renčanje.

Šaljapinovi zadnji trenutki

Zdravniki se zaman poskušali podaljšati mu življenje s transfuzijami krvi

Šaljapin je umiral dolgo in v stihih mukah. V zadnjih urah svojega življenja, ko je bil že nezavesten, je večkrat vprašal: Zakaj tako trpim? Do samega konca se pa ni zavedal, da umira. Lani, 18. junija je zadnjič pel v Parizu. 23. junija je nastopil zadnjič na koncertu v Londonu, potem je pa odpotoval na oddih na Češko-slovaško.

V Emsu se je Šaljapin prehladil in dobil je hrip. Na Nizozemskem je prof. Falta ugotovil, da ima Šaljapin silno izžrpano srce. Vendar se je pa slavnemu pevecu proti koncu lanskega leta vrnil v Pariz z velikimi načrti in nadami. V Parizu je slavnost srca nekoliko popustila, pač se je pa kronični sladkorni bolezen pridružila še močna anemija. Zdravniki so se posvetovali in sklenili poskusiti s transfuzijo krvi. Prvič je darovala bolnemu pevcu kri njegova žena Marija Valentinovna, potem pa hčerka Daja. Tretjič je pripeljal prof. Abramov poklicnega darovalca krvi iz bolnice. Zadnji teden pred smrtjo so Šaljapina posetili Bumin, Aldanov in Claude Farrere.

Transfuzija krvi pa ni prinesla nobenega zboljšanja. Bolnik ni mogel več zapustiti bolniške postelje. Bolečine so postale še hujše in analiza je pokazala hudo nevarno zastrupljenje krvi. Navzlic temu je pa dejal Šaljapin svoji ženi: »Še deset dni počenim, potem pa pojdem na kmete na počitnice.« Ko so bili zdravniki, že obupali nad njim, se je Šaljapin še vedno šalil in zanimal za politične dogodke. Samo nekoč mu je prišla na misel smrt. Pet dni pred smrtjo se je dvignil na postelji in dejal strážnicam: »Zdi se mi, da bom danes umrl.«

— Kaj vam pa pride na misel, Fedor Ivanovič!

Shakespeare in Društvo narodov

Texaški učenjak Anderson Bates je posvetil vse svoje življenje kultu in proučevanju Shakespearejevih del. Razen drugih razprav je objavil delo za praktični svet čisto odveč, pač pa dobrodošlo senzaciji željnimi Američanom. To je ena najorginalnejših enciklopedij sveta. V nji so zbrane vse besede, ki jih je rabil avtor »Hamleta« v svojih delih e pripombo v katerem delu, dejanju in prizoru. Razen tega je pa čudaki Anderson Bates točno prebral, kolikokrat je rabil Shakespeare to ali ono besedo. Tako je dognal, da se pojavlja beseda »kubuzen« v Shakespearejevih delih 2559 krat, beseda »svoštvo« pa samo 288 krat, in da bi se potrdilo, kakšne skrbni ima sedanje ameriško javno mnenje, je prišel na podlagi tega do zaključka, da bi bil Shakespeare gotovo naklonjen Društvu narodov in ideji kolektivne varnosti.

Etherton poleti okrog sveta

Na francoski rivijeri se mudi slavnim letalec polkovnik T. P. Etherton, ki se mu je pred leti kot prvemu posretilo preleteti najvišjo goro sveta Mount Everest v Himalaji. Etherton je služil kot častnik v angleški kolonialni vojski v Indiji in temeljito je raziskal gorski masiv Gavisankar. Slednjič se je dvignil z letalom še nad Mount Everest. Svoje ture in ta drzni polet je opisal v zanimivi knjigi.

Polkovnik Etherton se je udeležil tudi prvega poleta zrakoplova »Graf Zeppelin« v Južno Ameriko kot gost dr. Eckenerja. Iz Južne Amerike je krenil z enosedelnim sportnim letalom preko gorskega grebena Andov. Po povratku v London je bil imenovan za profesorja letalskega oddelka na univerzi. Etherton se že dve leti ukvarja z mišljeno poletiti okrog sveta in priboriti tako Angliji prvenstvo pred vsemi državami na polju letalskih uspehov.

Svetišča in hrami na Japonskem

Budhističnih in šintoističnih svetišč in hramov ima Japonska po največji statistiki več tisoč. Samo v Kiotu in njegovi okolici jih je nad 1200, dočim jih je bilo v starih časih še mnogo več, nad 3000. Mnogo krasnih zgodovinskih svetišč imajo zlasti mesta Mikko, Kamakura in Nara, pa tudi njihova okolica. Navadno so vsi japonski hrami sredi gostih drevoce borovcev in ceder, tako da se širi okrog njih prijeten vonj. Kjerkoli vidiš ra Japonskem gozdiček borovcev in ceder, lahko sklepaš, da se skriva v njem japonsko svetišče.

— Ne, zares. Bilo bi dobro umreti, zdaj. Noč od 11. na 12. aprila je prebil bolnik mimo. Ob 11. dopoldne je pa nastopila težka agonija. Onesveščeni bolnik je mrmljal: »Teško mi je. Kje sem? V ruskem gledališču? Če naj pojem, moram dihati, a sape nimam.« Potem je prijel za roko svojo ženo, rekoč: »Zakaj moram tako trpeti? Maša, jaz umiram...« Še nekaj trenutkov in Šaljapin se je pogreznil v popolno nezavest. Ob 17.15 je tiho izdihnil.

Pokopan je bil v soboto jutraj. Po pogrebni obredih v ruski cerkvi je krenil žalni sprevod na batignolsko pokopališče, kjer je našel slavnega pevca svoje zadnje domovljanje.

Vsak hram je opreden s pravljico ali legendo ter posvečen svojemu bogu ali spominu priljubljenega človeka. Zato ni čudno, da so v mnogih svetističnih dragocenih umetninah, za katere ne skrbi samo ljudstvo, temveč tudi posebne organizacije, Muzeji, ki imajo zbirke iz teh svetističnih hramov, so zlasti v Tokiu, Kiotu in Nari.

Iz Kranja

— Nedeljski sport. Tekma, katero sta odigrala SK Celje in SK Kranj z rezultatom 2:2 (2:0), je bila zelo slaba. Obe moštvi sta tekmovali, katero bo slabše igralo. To ni bil niti drugozredni nagon. SK Kranj je igral brez vsakega sistema in kombinacije, v splošnem je bilo le nabijanje žoge brez vsakega cilja. Niti SK Celje ni bil dosti boljši. V postavi so bili igralci, ki ne spadajo v prvi razred in je izgledalo kot da igrajo svojo prvo tekmo. Zlasti je odpovedalo levo krilo, dalje Baum, Brkič in Zorč, pa tudi ostali, niso zadovoljili. Vso poohvalo pa zasluži levi half, ki je edini izmed vseh ugaal. Uprava SK Kranja vedno greši, ker stalno menja postavbo, dobre igrače zapostavlja, slabe pa forsira. Za nekatere odlične igrače se vodstvo sekcije ni pobrigalo, da jim preskrbi pravo nastopa. Z njimi bi v nedeljo zmaga sigurno pripadla SK Kranju in tudi celotni placement bi bil mnogo boljši. V nedeljo igra SK Kranj v Čakovcu proti najboljšemu klubu v grupi. Ako v moštvo ne bo temeljite spremembe, se lahko zgodi, da doživi poraz, kot ga še ni doživel noben klub v tem tekmovalstvu.

— Poroki. V nedeljo popoldne ob 15. sta se v farni cerkvi poročila gđ. Lea Sabothy, hčerka odvetnika g. dr. Sabothyja in g. Ivan Savnik, sin veletrgovca g. Savnika. Poroka je bila združena z vsemi pripadajočimi svečanostmi. V cerkvi je prisostvovalo poroki toliko ljudi, kakor ob največji cerkveni slavnosti. Na svojo račun so pa prišli tudi kranjski fantje, ki so ženju in nevesti napravili, po starem običaju pred Kredito banko »šrangov«. Tako slovesne poroke v Kranju še dolgo ni bilo ker se večinoma parov poroča drugje. V ponedeljek pa sta se poročila gđ. Milena Rovšek, hčerka tukajšnjega fotografa in profesorica v Ptuj ter g. dr. Štular France, referent pri finančni direkciji v Ljubljani. Obeama paroma račšne prisrčne čestitke!

— Sprememba posesti. Bivša Aleševčeva hiša v Tavčarjevi ulici, kjer je bila več let pekarna, je bila te dni prodana na dražbi. Kupila jo je gostilničarka gđ. Mara Benedik za 200.000 din. Pritličje je sedaj vzela v najem čevljarica »Elita«, ki je že dosedaj obratovala v dveh sobah. Vse spodnje prostore bo preuredila za delavnice in skladišča.

Lep dar: Zgodbe brez groze